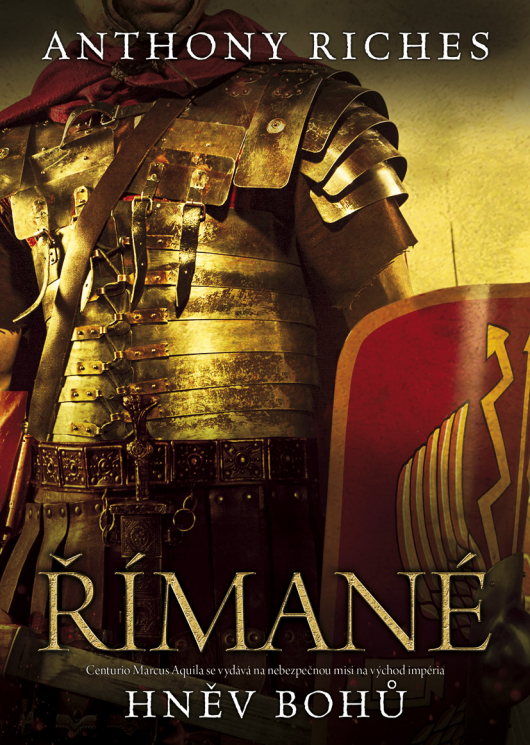


A close-up, low-angle shot of a Roman soldier's torso and right arm. The soldier is wearing ornate, polished metal plate armor (cuirass and arm guards) with multiple straps and buckles. A red cloak is draped over his left shoulder. The background is a warm, golden-yellow wall. The overall tone is dramatic and historical.

ANTHONY RICHES

ŘÍMANÉ

Centurio Marcus Aquila se vydává na nebezpečnou misi na východ impéria

HNĚV BOHŮ

ŘÍMANÉ

HNĚV BOHŮ

ŘÍMANÉ

HNĚV BOHŮ

ANTHONY
RICHES

Přeložil Petr Kovács



Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2016

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2015 by Anthony Riches

All rights reserved.

Z anglického originálu *Empire: Thunder of the Gods*

(First published by Hodder & Stoughton, London, 2015)

přeložil © 2016 Petr Kovács

Redakce textu: Iva Klinderová

Jazyková korektura: Jan Řehoř

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-871-1 (pdf)

*Vivienne Maxwelllové, Davidu Mooneyemu a Johnu Prigentovi –
triumvirátu, díky němuž se moje chyby nikdy
nedostanou až k vám.*



NA CESTĚ DO NISIBIDY

0 25
MILE



— CESTY
~ ŘEKY
▲ HORY

SAMOSATA
(ŘÍMSKÁ
PEVNOST)

KONSTANTINA

EDESSA

NISIBIS
(ŘÍMSKÁ
PEVNOST)

ZEUGMA
(ŘÍMSKÁ
PEVNOST)

KARRHY

MYGDONIOS

ISSOS

ANTIOCHIE

DAFNÉ

SELEUKEIA
V PIERII

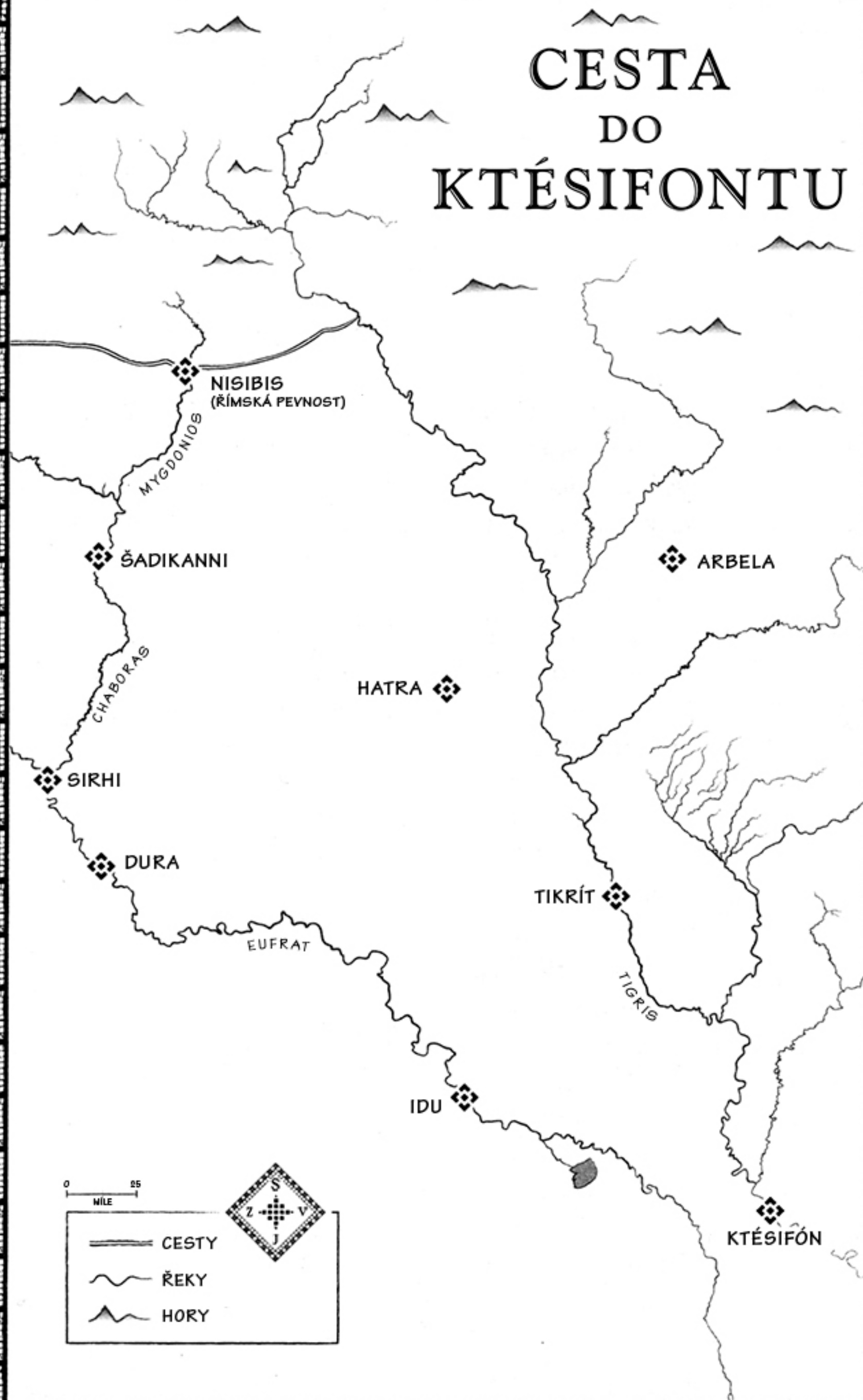
ŠADIKANNI

EUPRAT

CHABORAS

CHABORAS

CESTA DO KTÉSIFONTU



0 25
MILE

== CESTY
~ REKY
~ HORY



PODĚKOVÁNÍ

Jak už je to s naší románovou řadou *Římané* zvykem, to, co z pohledu čtenáře působí jako pohodová procházka provinciemi a událostmi z římských dějin na sklonku 2. století našeho letopočtu, je ve skutečnosti výsledkem stále hlubších znalostí, které do sebe autor vstřebal, neboť místo děje i děj samotný vyžadují stále podrobnější a obsáhlejší porozumění tématu, o němž píše.

Pokud jde o mé čerstvě nabyté znalosti o způsobu, jímž se římská armáda dostávala přes moře, jsem nesmírně zavázán Joritu Wintjesovi, že se se mnou tak nezištně podělil o svoji práci *Hauling a Legion across the Ocean: Roman Military Sealift Capabilities beyond the Mediterranean*. Až dosud jsem neměl ani tušení, že mnohé z legií měly i důstojníka, jenž byl odborníkem na metodologii přepravy legie přes moře, doklad všudy-přítomnosti římské vojenské moci.

Moje povědomí o nesmírné složitosti vojenských schopností parthského impéria, které se až dosud omezovalo jen na znalosti bitvy u Karrh, neuvěřitelně a rychle poskočilo vpřed díky lekcím, které jsem na Skypu absolvoval se studenty perské historie, jejichž intelligence, důvtip i smysl pro humor byly jak nesmírně zábavné, tak informativní. Nadeem Ahmad, Amir Yahyavi a Patryk Skupniewicz mi umožnili nahlédnout do tajů nejrůznějších vojenských dovedností jednotlivých království, které společně umožňovaly parthské říši čelit víceméně neustálému římskému tlaku.

Po dokončení rukopisu jsem jako obvykle spoléhal na svůj tým prvních čtenářů – Davida Mooneyeho, Vivienne Maxwellovou a Johna Prigenta –, kteří mi každý po svém poskytovali svoji zpětnou vazbu a jako vždy neo-

cenitelné poznámky k tomu, co při psaní zajímavého a zábavného příběhu dělám dobře a co špatně.

Stejně neocenitelnou je i neokázalá tolerance a podpora mé ženy Helen, dík patří i mé redaktorce Carolyn za její bezbřehou trpělivost. To vše mě provázelo hned od prvního okamžiku, kdy jsem napsal první řádek *Hněvu bohů*, přes obvyklou euforii i sklíčenost, které mě při někdy až bolestné práci na knize provázejí, až po ten okamžik, kdy kniha, již hotová a vonící novotou, leží přede mnou na stole a my jako vždy otevíráme tradiční láhev na oslavu.

A ještě jedno poděkování. Když jsem poprvé nadnesl otázku, jak by se kniha měla jmenovat, nebyl jsem si vůbec jistý a nechal jsem o názvu diskutovat. A takto to ve stručnosti vypadalo: těžká parthská jízda, obrovský hluk, strašlivá hrůza a strach, a tak dál a tak dál. Můj vynikající přítel (a též i příležitostný soupeř na výpravách za hédonistickou krmí a vínem) Robyn Young přišel na tento večírek s naprosto dokonalým návrhem – *Hněv boží*. Přejme si tedy, aby i devátý díl měl stejně úderný název.

Prolog

Září 184 n. l.

„Tak co říkáš teď, milý tribune? Ještě pořád si myslíš, že by ti nebylo lépe v Antiochii po boku tvých mladých přátel?“

Gaius Vibius Varus shlédł ze svého koně dolů na centuriona pochodu-
jícího po jeho boku a pobaveně se na něj usmál. Centurio byl o dvacet let
starší a dělila je široká propast společenského postavení, ale mezi oběma
muži přesto panoval uvolněný, bezproblémový vztah.

„To není lehká otázka, první centurione. Jen si to představ. Mohl bych
teď někde ve stínu popíjet víno a dívat se, jak se ty nejkrásnější mladé
dámy potírají pro moji potěchu olejem, ale jsem zde a čichám zaprděný
prach zvířeny smradlavými sandály pěti set legionářů.“

Tribun se na okamžik odmlčel a s našpulenými rty se zadíval na
oblohu, jako by přemýšlel nad dalšími slovy. Nejvýše postavený centurio
kohorty se na něj zespodu zašklebil a odehnal od sebe naučeným mávnu-
tím vinné hole otravnou masařku, která se mu vznášela nad hlavou.

„Zapomněls na hmyz, vedro, neustálý remcání pochodu-
jících vojáků a příležitostný řev, když to někteří moji snaživí centurioni trochu přeže-
nou s výchovou...“

Zamrkal na mladšího muže.

„Což jsou jinými slovy všichni. A ještě bych přidal skutečnost, že ty
,mladé dámy‘ na který v Nisibidě narazíš, budou mít stehna tlustší než
většina našich kluků od těžké jízdy.“

Varus pokrčil rameny.

„Nejspíš tě trochu překvapím, první centurione, ale když jsem pře-

svědčoval otce, aby mi svým vlivem zajistil místo tribuna u Třetí Gallské, opravdu mi v prvé řadě nešlo o místní kurvy.“

Starší muž, technicky vzato jeho podřízený, přesto však skutečný velitel všech, kteří tribunovi podléhali, si pobaveně odfrknul a s radostí se pohroužil do zábavné konverzace s vysokým důstojníkem, jehož okázalé pohrdání společenskými rozdíly bylo vítanou změnou v porovnání s obvyklým chováním synů vysoké aristokracie.

„Čímž se ovšem hodně odlišuješ od většiny svých kolegů, jestli mohu být tak smělý. Antiochie je vás mladých patricijů doslova plná, což se rozhodně nedá říct o pevnosti v Zeugmě, o Nisibidě ani nemluvě...“

Varus se štěkávě zasmál a podařilo se mu téměř dokonale napodobit výraz staršího tribuna legie.

„Bez přímého rozkazu by se do Nisibidy vypravil jen naprostý blázen, mladíku! Ta díra doslova páchne těmi nemytými Araby.“

Centurio se pousmál nad věrnou imitací jejich společného velícího důstojníka.

„A ty *ženy*, bohové olympští, ty mohou obšťastnit nanejvýš toho nejprostšího pěšáka!“

První centurio pokrčil rameny.

„V něčem má ale tribun Umbrius pravdu. A ty na ni přijdeš, jakmile tam strávíš pár dní marným blouděním po hradbách a zíráním do prázdna, které město obklopuje. Nic jiného se tam totiž dělat nedá. Pamatuj na má slova, tribune. Po rozkoších Antiochie se ti bude hodně rychle stýskat...“

Starý důstojník se odmlčel a přimhouřenýma očima sledoval šestici jezdců vracejících se tryskem po cestě na východ.

„Co *je* tak žene,“ přemýšlel nahlas. „Trubači, zatrub zastavit!“

Dlouhá pochodová kolona na signál trubky zastavila a důstojníci se zamyšleně pokoušeli uhádnout, co se děje, zatímco kolem nich uháněla skupinka průzkumníků. Velitel průzkumné hlídky seskočil z koně a unaveně zasalutoval prvnímu centurionovi, aby se včas vzpamatoval a pozdravil i vyššího z důstojníků. Tvář měl dlouhou službou v poušti plnou vrásek, spálenou sluncem a ošlehanou rozpáleným větrem, i když byl jen o deset let starší než mladý tribun.

„Co se děje, Abbási? Narazili jste na hejno sršňů, který vám pobodali ty vaše hezký kobylky na prdeli?“

Důstojník pronesl svá slova uvolněným, zlehčujícím tónem, ale na tváři měl vážný a soustředěný výraz. Zvěd ukázal dopředu na cestu, po níž kolona pochodovala, a když promluvil, slova, která mu vyšla z vyschlých, zaprášených úst, byla téměř neslyšná.

„Jezdci! Víc než kolik jich dokážu spočítat!“

První centurio pomalu přikývl, jako by se cíleně bránil záchvatu paniky, který se očividně začínal zmocňovat jeho mladšího kolegy.

„Jací jezdci?“

Zvěd opět ukázal rukou a ohlédl se přes rameno, jako by se bál, že ti, o nichž mluví, se již každým okamžikem zjeví na horizontu.

„Lučičníci. Spousty lučičníků a taky *katafrakti*...“

Varus jak uslyšel o parthských těžkooděncích, o kterých mu kdysi dávno s hrůzou vyprávěl jeho řecký učitel, sebou trhnul. Jeden z jezdců v jeho družině zamumlal cosi nesrozumitelného ve své mateřštině a bylo zřejmé, že si přeje, aby odsud co nejrychleji zmizeli. Průzkumník ho hněvivým gestem umlčel. Aniž se odvrátil od důstojníků, s nimiž hovořil, uklonil se znovu centurionovi a pokračoval ve svém hlášení. Mluvil klidným hlasem, jehož vážnost Varovi připomínala projev řečníka na pohřbech.

„První centurione, jsi dobrý člověk a těšilo mě s tebou pochodovat. Teď se za tebe budu modlit ke svým bohům.“

Centurio zvedl ruku a zachytil průzkumníka za paži těsně předtím, než se vyšvihl zpět do sedla.

„A kam se jako kurva chystáš?“

Průzkumník se podíval na ruku, která ho držela, a potom i do tváře římského vojáka, k němuž patřila.

„Zůstat tady znamená *zemřít*, centurione, a já jsem si vybral život. A kromě toho potřebujete, abych zprávu donesl do Města s mostem, ne?“

Říman připustil jeho logiku a uvolnil své sevření.

„Kolik *katafraktů* jsi viděl? Nemůžou to být jen místní jednotky nebo nějaká banda nájezdníků?“

Zvěd bez váhání zavrtěl hlavou. „Příliš mnoho obrněnců, země se třpytí jako naleštěné stříbro. Tohle nejsou žádní bandité. Je jich příliš mnoho.“

Vyskočil do sedla, krátce a spěšně oba důstojníky pozdravil a rychlým klusem vyrazil i se svými muži vpřed.

„Ty ho necháš odjet, první centurione?“

Starší muž přikývl a zdálo se, že ho Varův údiv pobavil.

„Buď tak, nebo bych je musel nechat zabít. Navíc má pravdu. Pokud jsou ti jezdcí těmi, za které je má, legie v Zeugmě se musí včas dozvědět, že ti zrádní hadi vpadli do Osroény. S trochou štěstí se může stát, že naše špehy viděli a rozhodli se, že dnes už do bitvy nepůjdou. Je to koneckonců už hodně dlouho, kdy tady v pohraničí představovali skutečnou hrozbu –“

Jeho naděje rychle zmařily výkřiky z čela kolony. Varus se narovnal v sedle a zadíval se přes hlavy stojících vojáků k východu, kde se před nimi z úžlabí terénní vlny vynořila mohutná stěna jízdního vojska. Zavrtil nevěřícně hlavou, zatímco parthská armáda dál rostla, stovky a stovky jezdců a v jejich středu ocelová masa obrněných válečníků, jejichž zbroj se v odlescích slunce třpytila tak, až z toho bolely oči.

„Co tam vidíš, chlapče?“

Mladý tribun ještě chvíli nehybně mlčel, dokud ho poklepání centurionovy důstojnické hůlky nevytrhlo z užaslého pozorování nastupujícího nepřítele.

„Je to jako ze starých knih,“ splynulo mu ze rtů.

Podíval se dolů a omluvně se na starého důstojníka usmál.

„Promiň, první centurione, dívám se tady na něco, co jsem ráno, když jsem se hrabal z postele, rozhodně nepředpokládal. Jak se mi to jeví, stojí nám tu v cestě několik tisíc poněkud nepřátelsky vyhlížejících jezdců...“

Centurio běžel do čela kolony a v patách mu uháněl i jeho trubač. Tribun se na okamžik zamyslel a po krátkém zvážení všech možností seskočil z koně, předal uzdu jednomu z vojáků a rozběhl se za centurionem. Ten se zastavil až u první kohorty a prohlížel si přibližně míli široký pruh ploché, prašné země, která je oddělovala od husté linie jezdců, kteří zvolna nabírali rychlost a řítili se proti stojícím Římanům.

„Vytvořte čtverec! Srovnejte se vlevo za mnou! *Dvojřad!*“

Centurio odtáhl tribuna stranou, zatímco se muži první kohorty legie rozběhli tryskem doleva od cesty, a zahájili tak proměnu z pochodového

postavení do postavení obranného čtverce, a přitom pokýval uznale hlavou nad téměř bezchybným provedením celého manévru.

„Vidíš to? Tam před náma je tolik jezdců, že by nás mohli pobít i pětkrát za sebou, ale když nechám ty své kluky provést pár nacvičených drillů, které jsme opakovali nejmín tisíckrát, tak se v nich rázem probudí starí mazáci.“

Jeho hlas byl náhle strohý, až nevlídný, a Varus si všiml, že mu oči září jen stěží potlačovaným vzrušením. Mluvil k němu, ale za celou tu dobu ani na okamžik neodvrátil pohled od blížící se hrozby.

„Teď ale musíš udělat něco, co se ti nebude ani trochu líbit. Sedni zpátky na koně a uháněj jako o život k Zeugmě!“

Podíval se na svého nadřízeného důstojníka a zvednutím ruky již přede zastavil protesty, které se mladému tribunovi formovaly na rtech, a jeho zlý pohled přiměl tribuna, aby chtěl nechtě o krok ustoupil.

„*Ne!* Jsi můj nadřízený, ale teď do prdele uděláš přesně to, co ti tvůj podřízený důstojník přikáže. Jen dnes, jen *jednou!*“

Pokýval hlavou a ukázal důstojnickou holí na linii vojáků, kteří se formovali za ním.

„Tihle muži a já nemáme žádnou jinou možnost. Jestliže se Parthové rozhodli, že dnes tu budeme bojovat o holý život, smůla. Tak už to chodí. Nemůžeme jim utéct a nemáme zbraně, abychom jim opláceli bolest, kterou nám už brzy začnou působit. Neexistuje však jediný důvod, abys tady s námi obětoval život i ty.“

Varus už už otevíral ústa, aby něco namítl, ale centurio potřásl smutně hlavou, a jeho výraz umlčel mladíkův protest dřív, než ho stačil vyslovit.

„Víš, co je pro mě na celé téhle věci to nejhorší? Není to smrt, pakliže skutečně nastal den, kdy mám zemřít. Každý jednou umře, mladíku, každý. Chudý i bohatý, všichni jednou skončíme jako hrst prachu ve větru. Jde jen o to kdy – a ještě podstatněji *jak*. A ani to *jak* zemřeme, není nejdůležitější, nýbrž to, jak naši smrt budou vnímat ostatní. Jestli mí bratři důstojníci jen znechuceně mávnou rukou nad ztrátou dobré kohorty...“

Hlas mu ztvrdnul.

„Nebo jestli se budou dmout hrdostí, až uslyší, kolik jsme těch zasařených východních děvek vzali s sebou!“

Ukázal na cestu, kde jeden z vojáků držel Varova koně.

„Takže ještě jednou, tribune. Teď hezky nasedneš na koně a požeň pryč. Tak daleko, abys viděl, co se tady stane, ale aby ses přitom nenechal provrtat šípem. Protože jedinej způsob, jak tady zemřít aspoň s nějakou sebeúctou, je, že se budeš až do konce dívat, jak bojujeme, a pak ten příběh odvyprávíš zbytku legie. Jestli se pak rozhodneš skoncovat se životem, klidně si posluž a využij první šanci, která se ti namane, ale *ne* dřív, než tady těm chlapcům zajistíš pověst, na kterou si zadělají, až se ti bubáci s lukama srovnají a vrhnou se na nás.“

Mlčky upíral pohled do tváře mladého důstojníka, dokud před ním Varus nesklopil oči a nezadíval se na okamžik na své důstojnické boty. Když po chvíli opět vzlhl, centurio se na něj usmíval, tvář roztaženou napjatým, neradostným úšklebkem.

„Já vím, nepřipadá ti to ani trochu *čestné*, ale jak říkám, budeš mít ještě spoustu příležitostí zemřít slavnou smrtí, ale já a mí muži – tohle je naše jediná šance. A ty nám ji nemůžeš vzít. Na to jsi příliš slušný.“

Tribun váhavě přikývl, nabídl staršímu muži ruku, ale ten ho objal jednou rukou kolem krku a poplácal ho po zádech.

„Doufám, že mi za příliš familiární chování k nadřízenému důstojníkovi nehrozí přeložení do nějaké prdele na konci světa? Fajn, ale ty už jeď, mladíku, a ten svůj okamžik slávy si vybírej hodně pečlivě. Nepospíchej k Hádovi dřív, než budeš mít jistotu, že muži při vyslovení tvého jména pokývou uznale hlavou. A teď už bychom mohli ty naše opičky připravit k bitvě, co říkáš?“

Odvrátil se s přivřením oka od mladého důstojníka a zamířil s tribunem v patách do obranného čtverce, který jeho vojáci právě dokončili a uzavřeli.

Šestá kohorto, čelem vzad!

Vojáci se otočili na místě čelem do uzavřeného prostoru a centurio se zhluboka nadechl, aby k nim pronesl svoji řeč. „Jste pěkně šťastný parchanti. Třicet let tady žádnéj římskej legionář neviděl pořádnou akci a nyní nás tedy bohové obdařili ctí, naprosto úžasným, zasraným privilegiem ukázat tomu parthskému dobytku, jak bojují *skuteční* muži. A ta báječná příležitost je ještě lepší, než si myslíte, protože tady tribun se

bude dívat, jak se jim postavíme a do posledního detailu to popíše zbytku legie. A přeje si snad někdo z vás, aby jim musel říct, že Šestá kohorta neměla koule a nedala těm pojebancům pořádně zabrat?“

Jeden z vojáků první centurie zvedl ruku a otevřel ústa, jako by se chystal promluvit, ale jeho přihlouplý úsměv od ucha k uchu celou formaci rozesmál a v jediném okamžiku uvolnil napětí. První centurio zvedl chápavě obočí a také jeho rty se zkroutily v lehkém úsměvu, i když zároveň zvedl svou důstojnickou hůlku, aby vojáka pokáral.

„Jasně, jeden se vždycky najde.“

Pak opět zvažněl.

„Nebudeme si nic namlouvat, chlapi. Tohle je pěkná polízanice. Možná ještě něco horšího. Stojíme ve sračkách a už v nich jsme až po koule. Buď se těm buzerantům postavíme tady a teď, nebo se před své bohy postavíme jako žabaři bez cti, kteří si nezaslouží ani špetku úcty.“

Rozhlédl se po svých mužích, vypnul hrud' a potřásl vzdorovitě hlavou.

„A jestli máme dnes umřít, *já* tedy rozhodně vím, kterým směrem se vydám, a jsem připraven postavit se čelem všemu, co mi osud postaví do cesty. Všichni koneckonců víme, že ti zmetci neberou zajatce.“

Ještě jednou se rozhlédl do ticha a potom zaburácel výzvů.

„*Tak co, postavíme se těm hajzlům jako skuteční muži?*“

Vojáci zařvali unisono odpověď a mávali štíty a oštěpy. Centurio kývl hlavou na tribuna a plácl ho po rameni.

„To stačí, teď už radši jed', tribune, než ta past sklapne a ty v ní uvízneš s námi.“

Varus mlčky přikývl, pozdravil centuriona, otočil se a sevřenými řadami vojáků si rychle razil cestu ke svému koni. Při nasedání se ještě ohlédl a viděl, že parthští jízdní lučištníci zastavili postup těsně za hranicí dostřelu římských luků a nyní rovnali řady a připravovali se k útoku. Kohorta byla ještě stále obrácena čelem dovnitř čtverce s pozorností upřenou na postavu prvního centuriona, který nyní obcházel po obvodu formace a povzbuzoval své muže, aby své životy prodali co nejdraž. Tribun potřásl hlavou a rukou si setřel slzy, které mu začaly stékat po tváři. Pak otočil koně na západ a cvalem se rozjel zpět po cestě do hlavního města Osroény Edessy a dál k pevnostnímu městu Zeugma. Když dora-

zil do nejvyššího bodu, přitáhl koni otěže, obrátil se v sedle a zadíval se na bitvu rozvíjející se dole na vyschlé pláni. Legionáři se postavili čelem k nepříteli a zvednutými štíty se bránili záplavě šípů, které parthští jezdci nepřetržitě vysílali proti jejich semknutým řadám. Každý z jezdců se vždy rozjel prudce proti římské linii, vystřelil, otočil koně a ujížděl zpět, aby ho již vzápětí nahradil další. Uprostřed čtverce spatřil pod ochranou zvednutých štítů asi dvacítku, možná ještě více, zraněných a mrtvých, neboť první šípy si již našly cestu mezerami v řadách, nebo dokonce prorazily štít a zasáhly svůj cíl.

Přesunul pohled za najíždějící střelce do míst, kde za svými koňmi stáli obrnění jezdci, jejichž blyštivá zbroj se třpytila stejnými ocelovými šupinami jako zbroj jejich zvířat. Trpělivě čekali na svou příležitost, zatímco Římané dál čelili železnému dešti, který si vybíral další a další oběti a nezadržitelně rozbíjel jejich sevřenou formaci. Tribun dobře věděl, že brzy přijde okamžik, kdy obránci budou již příliš slabí, aby dokázali zadržet poslední, smrtelnou zteč, až se lehká jízda stáhne a uvolní místo soustředěnému náporu těžkooděnců. Na okamžik ho napadlo, že by měl ujet, ale bylo mu jasné, že nikdy nedokáže porušit přísahu danou starému centurionovi. Ani slzy mu již netekly, jen byl zcela pohlcený krvavými jatky odehrávajícími se přímo před jeho očima. Zvedl ruku a zasalutoval osamělé postavě v samotném srdci bojující kohorty.

„Ne, neutecu, centurione. Ne, pokud mě odsud nezaženou. Budu se dívat, jak tu se svými muži padneš, a budu o vaší hrdinské smrti vyprávět vašim druhům v legii. A až nadejde ten správný okamžik, i já si zvolím svoji cestu ke slávě, a pak se opět shledáme. V Hádu.“

1

Únor 185 n. l.

„Seš si jistý, že tohle je opravdu ono, *nauarchu*?“

Důstojník tvrdých rysů přijal otázku svého nadřízeného zdvořilým přikývnutím, byť v duchu nevěřicně obrátil oči v sloup.

„Ano, prokurátore. Jsem si naprosto jistý,“ odpověděl řezavým hlasem ochraptělým dlouhými roky, kdy řval rozkazy posádce lodi, než ho z trierarchy povýšili na velitele flotily.

Prokurátor, muž z jezdeckého stavu, se obrátil na vojáka po svém boku a ukázal rukou před sebe. Vítr mu přitom cuchal šedivé vlasy.

„Seleukeia, legáte, přesně, jak jsem říkal.“

Legát Gaius Rutilius Scaurus vyhlížel přes před lodi, která si razila cestu vlnami, poháněna mohutnými záběry několika řad veslařů, a přes obří katapultu, zabírající téměř celý prostor přídě. Zvedl ruku a zastínil si své šedé oči před nízkými paprsky zimního slunce. Na východním obzoru se zvolna nořilo horské pásmo, jako by vyrůstalo přímo z moře, aby jim zabránilo pokračovat v plavbě, a úpatí kopců byla v oparu nad hladinou téměř neviditelná.

„Brána k východu. Dobrá práce, Cassie Ravillo. Ty a tví muži jste vzhledem k okolnostem odvedli vynikající práci.“

Vousatý *nauarchos* flotily se na okamžik podíval z prokurátora na legáta, načež mlčky pokýval hlavou a pomalým krokem zamířil pryč od obou mužů, zatímco si pohledem vybíral oběť, na níž by si mohl vybit svůj stále rostoucí vztek. Trierarcha lodi a jeho centurio se rovněž obrátili a vydali na záď *Victorie*, předstírajíce zaujatou diskuzi

o jemném umění mořeplavby a řízení lodí, Scaurův chápavý úsměv v zádech.

„Pořád není spokojený, co?“

Ravilla zavrtěl hlavou a šedivé vlasy mu ve větru poletovaly ze strany na stranu.

„Tvrdí, že kdyby se nepostaral, abychom při každém bezpečném přistání obětovali Neptunovi tak, jak se sluší a patří, už dávno by nás prý někde na dně oceánu žraly ryby. Podle všeho nebylo počasí na tomhle konci Vnitřního moře po uzavření plavební sezony takhle klidné za celou tu dobu, co slouží u námořnictva.“

Scaurus se pousmál a sledoval starého mořského vlka, jenž se právě obořil na jednoho z veslařů vlajkové lodi, aby mu vyčetl nějaký zanedbatelný prohřešek.

„A nenapadlo ho, že se ho bojí i vlny a dávají si pozor, aby ho nenastvaly?“

Podíval se za sebe na dlouhou řadu lodí plujících za nimi. V přesných rozestupech čtyř set kroků.

„Tvoje triarchy koneckonců vycepoval tak, že se od předepsané vzdálenosti neodchýlí ani o palec.“

Prokurátor se hořce pousmál.

„Ano, někdy si říkám, kdo z nás této flotile vlastně velí.“

Odpověď mu byl pobavený smích.

„Vítej v mém světě. Už jsi někdy viděl, jak si tvůj *nauarchos* povídá s mým prvním centurionem? Jsou jako dva kohouti na jednom smetišti. Chodí kolem sebe a snaží se přijít na to, kdo z nich by vyhrál, kdyby došlo na pěsti. A věř mi, že když Julius rozhodne, že moje kohorta udělá něco tak a tak, musí to být do puntíku, jak řekne, žádné námitky ani výmluvy. Já se tady těším jen jakémusi privilegiu, že mi dovolí určit strategii, ale pak...“

„Takže ses svěřil do rukou profesionálů?“

„Přesně tak.“

Ravilla si svého druha chvíli mlčky prohlížel.

„Říkal jsi *kohorta*, legáte, nikoli *legie*. A i když mě otec jako dítě vždycky učil, že nemám strkat nos do záležitostí jiných...“

Ponechal otázku viset nevyřčenou ve svěžím větru.

„Chtěl bys vědět, jak je možné, že se muž se stejným úzkým pruhem, jako máš ty, stane velitelem jedné z císařských legií?“

Ravilla jen pokrčil rameny.

„Připouštíš, že je to přinejmenším neobvyklé? Samozřejmě jsem také slyšel ty historky, jak Marcus Aurelius čas od času svěřoval velení nad legiemi prvním centurionům, které nechal za germánských válek povýšit do jezdeckého stavu, ale vždycky jsem si myslel, že když pak Commodus uzavřel po smrti svého otce s barbary mír, ukončil i tohle rovnostářství. Věci se vrátily k zavedeným pořádkům a aby člověk velel legii, musí být s výjimkou Egypta ze senátorského rodu, nebo ještě lépe, musí být již sám senátorem a majitelem otcova senátorského prstenu a posmrtné masky. A teď, z ničeho nic, se tu zjevíš ty, očividně pouhý jezdec jako já, a přesto jsi byl obdařen celou legií!“

Scaurus se poněkud upjatě usmál.

„A ty bys rád slyšel to tajemství, které za tím vším vězí. Jak se člověku povede tak obrovský skok, aniž by měl na tunice ten správně silný proužek?“

„Samozřejmě.“

Legát pokýval hlavou.

„Tak v prvé řadě musíš prokázat někomu v bezprostřední blízkosti trůnu takovou službu, která mu ukáže, nakolik nedocenitelným bys pro něj mohl někdy v budoucnu být. Třeba mu zajistíš příležitost, jak se stát nejvyšším rádcem samotného císaře.“

Ravilla přizvedl obočí.

„Tys *v tom* měl prsty?“

Tentokrát pokrčil rameny Scaurus.

„To není něco, k čemu bych se chtěl jen tak přiznávat, ale řekněme, aby se nám lépe diskutovalo, tak ano.“

„V tom případě ti musí být člověk, který prefekta pretoriánů nahradil, nesmírně zavázán.“

„A ty si myslíš, že to je ten pravý důvod? Legie jako odměna za šanci získat nejvyšší moc?“

„A ne snad?“

Legát zavrtěl hlavou.

„Umíš si představit někoho nebezpečnějšího než člověka, který byl dostatečně nemilosrdný a krutý, aby nechal zabít muže, jehož chtěl nahradit? A proč by nechával naživu ty, kdo se na tom podíleli a mohli všechno vyzradit?“

Ravilla pomalu přikývl.

„Rozumím. Ledaže by od nich chtěl ještě něco navíc?“

„Přesně tak. Zdá se, že některé naše schopnosti jsou až příliš cenné, aby je jen tak zahodil, když jsme úspěšně splnili to, co po nás původně chtěl. Vidíš mého tribuna tam vzadu?“

Prokurátor se zamračil nevolí nad změnou tématu, ale zadíval se přes celou délku lodi na svalnatou postavu vojenského tribuna v bronzovém prsním pancíři se dvěma meči, které u sebe vždy nosil. Jedním z nich byl pýchotní gladius s nádhernou hruškou ve tvaru orlí hlavy. Vedle něj stál starší voják v šupinovém brnění s přilbicí s příčným chocholem centuriona. Zdálo se, že oba důstojníci právě provádějí rutinní prohlídku mužstva.

„Ano, vypadá v pořádku, nejspíš slušný člověk, i když asi trochu... zamlklý. Ten centurio vedle, to už je něco úplně jiného. To bude nejspíš *pořádně* nebezpečný chlap. Na to dám krk.“

„Cotta? Vyber si libovolnou zbraň, postav se proti němu a jsi mrtev stejně jistě, jako že zítra tamhle na východě vyjde slunce.“

Scaurus se pobaveně usmál.

„Tribun Corvus by ale Cottu dokázal rozsekat na kousky dřív, než bys okem mrknul. Jeho muži mu říkají *Dvoumečoun*, protože bojuje ve stylu starých dimachaeurů. Šermovat ho učil jistý slavný gladiátor, hotový obr, který stejně jako náš Corvus vždy bojoval se dvěma meči. Možná jsi dokonce viděl jeho nedávný a vskutku úžasný návrat do Flaviovské arény?“

„Chceš snad říct...“

Ravilla v tichém úžasu zašeptal jméno mrtvého gladiátora, a když Scaurus přikývl na souhlas, na tváři se mu objevil výraz naprostého ohromení. Legát se jeho nepředstíranému úžasu usmál.

„Je to tak. A i když jeho žák postrádá tu hrubou, brutální sílu svého učitele, jeho rychlost s meči je snad přímo božská, pokud tedy věříš, že

bohové nás smrtelníky tu a tam obdaří svými dary. Tribun Corvus je povětšinu času spíš tichý a klidný, ale když ho něco rozcílí...”

Prokurátor se na okamžik zamyslel.

„Ten nový muž v pozadí trůnu po tobě musel chtít ještě něco. A k tomu byl zapotřebí i tvůj tribun?“

„Jak říkáš. A jistou oklikou pak od nás dostal přesně to, co chtěl.“

„A pak?“

Scaurus rozpráhl obě ruce a ukázal jimi kolem sebe.

„A pak... pak jsme se ocitli tady. Jsme nejspíš příliš cenní na to, aby nás nechal v tichosti zavraždit a zapomněl na nás. Místo toho jsme byli odesláni hasit požár daleko na hranicích impéria. A pokud jde o ten pocit závesti, který jsem z tebe vycítil?“

Ravilla na něj krátce pohlédl.

„Ten už je téměř pryč, i když přiznávám, že ho nahradila poněkud neodbytná otázka.“

Legát se chápavě usmál.

„Která je, jak si dovedu živě představit, proč jsem si u všech bohů nevymyslel nějakou rozumnější historku, protože informace, o které jsem se tady s tebou podělil, jsou, řekněme, hodně výbušné povahy?“

„Přesně tak.“

„A tvé obavy jsou naprosto oprávněné.“

Podal prokurátorovi pevně smotaný svitek, ještě stále zapečetěný a opatřený císařskou pečeti. Ravilla si ho vzal, nešťastně se zašklebil na pečeť, načež ji s prasknutím zlomil. Rozvinul dopis a rychle si ho přečetl. Když ho po chvíli vracel zpět legátovi, ze rtů mu splynulo jediné slovo.

„Kurva.“

„Jak říkáš.“

Zpráva o příjezdu flotily se přístavním městem Seleukeia šířila rychle. Stačilo, aby se na západním horizontu vynořila její vlajková loď, za níž se v rychlém sledu, jako dobře promazaný stroj, objevovaly další a další lodě. Kolektivní nadšení s každou z nich ještě vzrostlo, a celý přístav už nežil ničím jiným než příjezdem dvaceti pěti válečných lodí. Muži pověření obranou přístavu se vrhli na svá stanoviště u těžkých katapult

a rychle z nich strhávali navoskované krycí plachty, natahovali ramena strojů a připravovali je k výstřelu. Nad nimi, na hlavní strážní věži dolního města, se mezitím správce přístavu díval do dále a pozoroval blížící se flotilu. Podíval se na svého hlavního lodivoda, který za něj odváděl většinu práce, a zvedl tázavě obočí. Starší z obou mužů, již téměř šedesátník, který se však rozhodně nechystal na penzi, se ještě jednou dlouze pozorně zadíval na řadu lodí plujících směrem k hradbám vnějšího přístavu, načež se otočil zpět na prokurátora.

„Kdybych nevěděl, že to není možné, přísahal bych, že ta první loď je stará *Victoria*,“ pronesl rozpačitě a na tváři se mu zračil zmatený výraz smíšený s pocitem naprosté jistoty. „Pamatuji si ji ještě z dob, kdy naváděla do přístavu císařskou vlajkovou loď. To bylo na začátku poslední války s Parthy. Ale co tady pretoriánská flotila dělá teď? Tak daleko na východě?“

Jeho nadřízený zvedl překvapeně obočí.

„*Pretoriánská* flotila?“

„Já vím, že to zní nepravděpodobně, ale jak říkám, přísahal bych, že vidím starou *Victorii*.“

Prokurátor na něj ještě chvíli zíral, ale pak se obrátil na svého tajemníka.

„Připrav posla, aby na můj rozkaz vyrazil za místodržícím do Antiochie!“

Otrok pokýval uctivě hlavou,

„Jak přikazuješ, pane. A zpráva?“

„To budu vědět, jakmile zjistím, kdo vystoupí z té první lodi.“

Ravillův *nauarchos* odmítl vzteklým zavrtěním hlavy nabídku lodivoda, jehož loďku ponechal rozhoupanou v brázdě mohutné čtyřradky.

„Nedopustím, aby nějaký posranej orientálec narval moji vlajkovou loď do hradeb a pak mi tvrdil, že si neuvědomil, že je tak pomalá na kormidle! Trierarcho, stáhnout plachtu!“

Najel si s válečnou lodí širokým obloukem o kus dál na západ, pak srovnal kurz a nasměroval příď k průlomu v hradbách vnějšího přístavu, který tvořila dvě mohutná mola vzdálená necelých padesát kroků od sebe. Zdálo se, že takto vzniklá mezera je na samé hranici toho, čím lze

s tak velkou lodí ještě proplout. Posádka naučenými, rychlými pohyby svinula plachtu a jediným pohonem *Victorie* se tak staly paže veslařů na lavicích. Scaurus a jeho důstojníci se zájmem sledovali vysoké hradby vnějšího přístavu, tyčící se nyní po obou stranách lodi, zatímco *nauarchos* křičel na muže u kormidelního vesla poslední drobné změny kurzu, přičemž stejně hlasitě halekal na veslaře, kterým vydal rozkaz couvat, čímž snížil rychlost velké lodi na rychlost pomalé chůze. Jakmile se mezera v hradbách, již proplouvali, sevřela těsně kolem nich, vyšťekl krátký rozkaz a jeho hlas se zvučně nesl celou délkou lodi.

„Zvednout vesla!“

Veslaři jako jeden muž vystrčili dlouhé násady svých vesel dopředu a dolů, čímž zvedli jejich čepele jako složená křídla labutě, a *Victoria* bezpečně proplula mezerou, i když od mola na každé straně ji dělilo sotva dvacet kroků. Voda mezi zakončením hradby a levým bokem lodi vřela jako mohutný vír, zatímco napravo byla hladina klidná a hladká a jen něžně šplouchala kolem jižního mola vnějšího přístavu.

„Kormidla ostře doleva! Spustit vesla! Levá strana zpětný chod!“

Veslaři na levoboku vlajkové lodi se opřeli do svých vesel a elegantní otočkou obrátili *Victorii* doleva.

„Obě strany – zpětný chod!“

Válečná veslice třemi ráznými náprahy vesel zpomalila na téměř nepozorovatelnou rychlost a *nauarchos* si již vybíral volné kotviště u jednoho z mol. Polovina jich byla prázdná, zbytek obsazen loďmi nejrůznějších typů. Rychle se rozhodl a ukázal na volné místo podíl severního, levého mola, načež vrátil velení lodi jejímu kapitánovi.

„Tam! Trierarcho, přistaň tam u té zdi!“

Loď pomalu doklouzala k molu a námořníci na přídi již házeli lana přístavním otrokům, zatímco veslaři vtáhli vesla do lodi, aby se nepolámala o bok mola. Spustili můstek a Cassius Ravilla po něm sešel dolů na rovný, kamenitý povrch mola, rozhlédl se kolem a pátravě si prohlížel skupinku mužů, kteří k nim po hradební zdi pospíchali z dolního města. Úředník středního věku, podle všeho jejich předák, se mu hluboce poklonil, ukázal rukou na *Victorii* a s úlisným výrazem na tváři spustil. „Zdravím vás a vítejte v –“

Ravilla zvedl ruku, aby ho umlčel, a ukázal k severu, kde se již další loď jeho flotily blížila ke vstupu do přístavu.

„Jsem prokurátor pretoriánské flotily Titus Cassius Ravilla. A vidíš tamtu loď? V její brázdě pluje třiadvacet dalších, úplně stejných, a na každé z nich je jedna setnina legionářské pěchoty. Potřebuju pětadvacet vykládacích kotvišť a potřebuju je hned.“

Správce přístavu sklonil hlavu a zdvořile tak vzal na vědomí Ravillovo nadřazené postavení, vyplývající z jeho příslušnosti k vyšší vrstvě jezdeckého stavu, kteří si říkali „ti nejlepší“.

„Vy s sebou máte vojáky?“

Jejich konverzaci narušil další hlas.

„Pretoriánská flotila dostala za úkol přepravit mě a moje dvě kohorty co nejrychleji do Antiochie, prokurátore. Ujímám se velení nad Třetí Gallskou legií a protože mám opravdu naléhavé jednání s místodržícím provincie, potřebuju, abyste jako první vyložili mé koně.“

Úředník se podíval na Scaura, jenž se za Ravillovými zády téměř nepozorovaně přemístil po můstku, a, ohromen velkolepým majestátem jeho uniformy, se mu uklonil ještě níže než prokurátorovi flotily.

„Omlouvám se, legáte, neviděl jsem tě.“ Vzápětí se otočil ke svému asistentovi. „Lodě ať přirazí k molu, vyložte náklad a přeneste ho dál do vnitřního přístavu. Máme všechno potřebné vybavení, které budeš potřebovat, Cassie Ravillo, náš přístav byl postaven pro větší flotilu, než jakou v něm dnes máme. Můžeš se svými loděmi najet v klidu na břeh a provést kontrolu a údržbu. Naši přístavní tesaři ti budou samozřejmě k ruce. Předpokládám, že zde hodláš kotvit po zbytek uzavřené plavební sezony?“

Ravilla se podíval odevzdaně na Scaura.

„Jinou možnost asi nemáme.“

Sanga si na přechodovém můstku odplivl do vody pod sebou a obtěžkán svými zbraněmi, štítem a brněním, vystoupil se spokojeným úsměvem na tváři na kamenný povrch mola. V patách mu kráčel jeho kamarád Saratos a oba se připojili k dlouhé řadě vojáků, kteří se pod velením svých důstojníků přesouvali po molu dál do přístavu.

„Vypadá to na konec cesty.“

Sanga bručivě vyjádřil svoji spokojenost se stavem věcí.

„Usírám blahem.“

Dák za ním zavrtěl hlavou.

„Mně se na lodi líbí. Na lodi nemuset bojovat žádnou válku. Teď my tady a válka rychle přijít.“

Sanga se krátce pousmál.

„Ale to je naše práce, kámo. Všechny ty lodě nás měly jen co nejrychleji dopravit do další bitvy. Kromě toho, že mi čas od času pořádně vyprázdnily střeva.“

Jejich řada se zastavila, když první vojáci centurie narazili na muže vystupující z lodí kotvících dále po molu, a oba muži si automaticky postavily štíty na zem, opřeli se o ně a čekali, až se cesta uvolní.

„To pravda. Z tebe nebyť dobrý námořník.“

Sanga si pohrdlivě odfrknul.

„V tom s tebou souhlasím. Nemám na to střeva ani prdel. Námořníci jsou na můj vkus až příliš dlouho bez bab. To není vůbec zdravý.“

„Ne pro velký chlap jako ty, co?“ dobíral si ho Saratos.

Voják námořní pěchoty stojící na stráži u lodí, před nímž se zastavili, znechuceně zakroutil hlavou. Sanga se na něj podíval a pokrčil rameny.

„A co bych tak měl podle tebe asi říkat? Půl roku jste na moři, aniž byste koutkem oka zavadili o nějakou ženskou, o tom, že byste si s nějakou zašukali ani nemluvě. Není se co divit, že se pak v noci tulíte jeden k druhému, nemám pravdu?“

Voják v modré tunice zavrtěl hlavou a zatvářil se smutně.

„Na tvých slovech je kus pravdy, příteli. Opravdu trávíme spoustu času na moři a tam je to pro někoho, kdo má rád společnost žen, opravdu hodně osamělé.“

Sanga se na něj ušklíbl a chystal se muže dorazit další jízlivou poznámkou, ale zarazil se, když voják zvedl prst a tvář se mu zčistajasna opět rozjasnila.

„Na druhou stranu se ale podívej, jak se věci mají právě teď. Vy se vypravíte nakopat prdel komukoli, kdo je tak blbej, aby si s impériem něco začínal. Příštích pár měsíců budete jen pochodovat a pochodovat, oficiři vás budou od rána do večera buzerovat, a když budete mít štěstí, ti

podělaní orientálci vás nezabijou, ale vezmou si vás hezky do postele. Zatímco já?“

Muž se usmál a jeho tvář již přímo zářila štěstím.

„My jsme až do konce zimy uvízli tady, je to tak? Uvázli jsme v přístavu plným putyk a nemáme na práci nic jiného než chlastat a čekat na otevření nových plavebních sezon. A něco vám teda řeknu, hoši, jestli je v přístavu, jako je tihle, něčeho opravdu nadbytek, pak jsou to děvky. Jsou všude, v hospodách, v docích, dokonce i přímo u lodí, když si je přivlečeme na pláž.“

Mrknul na Sangu.

„Zkusím vám přiblížit ten rozdíl. Až se vy budete trmácet ve větru a dešti, až vám budou kolem uší lítat jako roje včel šípy, já si budu nejspíš dopřávat pohár vína a přitom budu přemýšlet, kterou z těch holek kolem obšťastním jako další...“

Sanga si znovu odplivnul do vody a zvedl štít, protože řada vojáků před nimi se dala opět do pohybu. Saratos ho napodobil a zašklebil se na svého kamaráda.

„Ten ti to sundal, co?“

Starý veterán potřásl znechuceně hlavou. „Říká se nandal, ty jeden dáckej imbecile, a pojď už, ať se můžeme sami přesvědčit, co tady v tý prdeli děláme.“

O hodinu později, když se jeho muži konečně vyhrabali z lodí a zformovali pod vysokými hradbami horního města, a když mu všichni centurioni obou kohort podali hlášení, první centurio vysekl svému legátovi břeský pozdrav. Scaurus přerušil rozpravu se svými druhy – germánským otrokem Arminiem a Britany Martem a Lugem. Britanové byli původně válečnými zajatci, ale nyní se z nich stali svobodní muži, kteří se rozhodli doprovázet Tungry nejprve do Říma a nyní i daleko na východ.

„Ano, první centurione?“

„První a Druhá tungrská kohorta jsou připraveny k plnění svých povinností, trib- legáte. Čtrnáct set třicet sedm mužů přítomno a v pořádku, sedm mužů se zotavuje ze zranění utrpěných na moři a dva chybí. Nejspíš se utopili.“

Scaurus kývnutím hlavy přijal hlášení.

„Děkuji, první centurione. Už to nebude dlouho trvat a budeš své muže muset přestat nazývat Tungry, alespoň tedy na čas. Teď z nich na chvíli budou legionáři Třetí Galské legie.“

První centurio se tvářil, jako by mu to bylo úplně jedno.

„Alespoň z těch, kteří cestu přežili v jednom kuse a nepřepadli přes palubu, legáte.“

Vyšší důstojník nakrabatil obočí.

„Vím, že se ti ta cesta dvakrát nelíbila, Julie, ale zkus zvážit i tu druhou možnost. Kdybychom měli pochodovat do Antiochie po svých, pluli bychom teď ještě někde po Dunaji a čekalo by nás osm set mil pochodu přes celou Thrákii a Malou Asii. A i když našeho nového sponzora opravdu nemusím, musím přiznat, že dokáže uvést věci do pohybu. Kdo jiný by si mohl dovolit rozkázat celé pretoriánské flotile na západním pobřeží, aby se shromáždila v Misenu a byla do deseti dnů připravená k vyplutí na východ? Lusknul prsty a pětadvacet válečných lodí se jen tak vydá na cestu dlouhou dva tisíce mil – *tomu* už říkám moc.“ Poklepal svému prvnímu centurionovi na šupinový pancíř. „A kdo jiný,“ pronesl s chápavým úsměvem, „by jen tak škrtnutím pera objednal čtrnáct set souprav legionářské výzbroje?“

První centurio, podsaditý hromotluk s hrůzu nahánějící opálenou tváří a plnovousem, si uhladil vlasy s prvními proužky šedin a váhavě přikývl.

„Nepopírám jeho schopnost stavět své podřízené do pozoru, ale na tuhle maškarádu si nějak nedokážu zvyknout.“

Julius se zakabonil a poklepal si na hrud', prohlížeje si šupinový pancíř, který nyní nahradil jeho starou kroužkovou zbroj. Přizvedl jednu z kovových šupin velikosti palce, spojenou dráty s ostatními šupinami v překrývajících se řadách a připevněnou k silné lněné tunice.

„Proč nemůžu mít tu článkovou košili jako zbytek chlapů, fakt nechápu. *Tobletu* mi prostě nesedí...“

Opět se zakabonil a pohlédl dolů na nové boty.

„A na tyhle si taky nezvyknu. Je v nich víc děr než kůže, a holý nohy k tomu.“

Legátův germánský otrok se na něj zašklebil a naklonil hlavu, aby ještě zdůraznil svoji výškovou převahu.

„Myslím, že problém je hlavně v tom, že sis zvykl mít tu svoji malou okurčičku v kalhotách, a když ti na ni teď fouká, scvrkla se ti tak, že není ani vidět.“

Scaurus našpulil rty, vrhl rychlý pohled na obřího barbara po svém boku a bojoval přitom s nutkáním dát se do smíchu nad nešťastným lkaním svého prvního centuriona. Obě tungrské kohorty byly v misenské zbrojnici vybaveny příkladnou rychlostí. Každý z mužů obdržel u výdejního pultu nový pancíř, přilbu, meč, dýku, tuniku a boty, to vše výměnou za výzbroj, která svá nejlepší léta měla již dávno za sebou. Julius se již předtím podrážděně vyptával, proč na svoji nadcházející cestu na východní hranice impéria nedostanou také legíny, a když se ujistil, že kalhoty opravdu nebudou, rozhodil při pohledu na novou výzbroj nevěřičně rukama.

„Tak tohle já nosit nebudu!“

Scaurus jeho reakci již předem očekával a pro jistotu se postavil hned vedle svého důstojníka a počkal, až mu obsluha hodí na odřenou přepážku novou výzbroj.

„První centurione, ať se nám to líbí, nebo ne, v daném okamžiku jsme legionářská kohorta, přesněji dvě legionářské kohorty, když započítáme i Druhou tungrskou. A věř mi, když ti říkám, že v legiích centurioni jednoduše nenosí stejnou zbroj jako jejich muži, s výjimkou naprosto výjimečných situací. Ty ses teď zařadil mezi hrdou elitu armády, Julie. V celém vojsku nejsou ani dva tisíce takových jako ty a tvoji noví kolegové právem očekávají, že se podle toho budeš chovat. Tak co kdybychom si tu novou zbroj hezky vyzkoušeli?“

Pravda byla ovšem taková, že hromotlucky Julius si na svoji parádní uniformu ani po měsíci a půl nezvykl. Padla mu sice výborně, ale on se v ní i nadále cítil, jako by nebyla jeho, ale pouze vypůjčená.

Julius se rozhodl přejít Germánovy rádoby vtipné poznámky a zadíval se dozadu na kotvíci loď.

„Nejdřív mě přinutí nosit brnění, ve kterém vypadám jako císařův oblíbený hošan na šukání, přičemž moji manželku drží v Římě jako rukojmí, a navíc mě pošlou v těch kocábkách tisíce mil daleko, do jakýsi prdele, o který jakživ nikdo neslyšel...“

Juliovo znechucení rostlo každým okamžikem a Scaurus mu přikývl na souhlas.

„A proč právě my, drahý Julie?“ předešel jeho další otázku. „Řím má přece spoustu jednotek, které mohl do Sýrie poslat a desítky senátorských synků, kteří by chňapli po příležitosti velet legii, kteréžto privilegium však bylo přesto všechno nabídnuto mé maličkosti. Ti všichni by plivali vzteky krev, kdyby jen tušili, že je přeskočil pouhý jezdec. Odpověď znáš stejně dobře jako já...“

„*Cleander.*“

Julius to jméno doslova vyplivl a vztekle a zhnuseně zároveň potřásl hlavou. Scaurus přikývl a dál upíral pohled na loď za jejich zády.

„Přesně tak. Marcus Aurelius Cleander, bývalý otrok, arciiintrikán a, v důsledku svého pletichaření i současný císařský komoří. Člověk, jenž celé impérium de facto řídí jménem muže, který má na práci mnohem zábavnější věci. Člověk, který je tak absolutním pánem nad životem mým, tvým, nad životem tvé ženy, tady mého Arminia a všech, kteří jsou nám drazí. Když Cleander poručí i těm nejvýše postaveným mužům v Římě, že mají vyskočit, zeptají se ti, co mají všech pět pohromadě, což budou více méně všichni, pouze na to, jak vysoko to má být. A za tohle všechno si, můj milý Julie, můžeme jen my sami, je to tak?“

První centurio pokrčil rameny.

„A co jsme jako měli dělat? Spoutat toho blázna řetězy, abychom mu zabránili zlikvidovat ty parchanty, kteří mu zabili otce, vyvraždili rodinu a jeho samotného přinutili vzdát se jména, s nímž se narodil?“

Scaurus se podíval směrem k rozlehlému, otevřenému přehlídkovému poli, kde již zmiňovaný bouřlivák prováděl prohlídku nastoupených vojáků, připravených k pochodu. Společnost mu při tom dělal Cotta a ještě jeden obří centurio se zákopnickou sekerou přes rameno.

„Myslím, že to by asi nefungovalo. Tribun Corvus není ten typ, který by bral ne jako odpověď, že?“

Všichni tři muži ještě chvíli přemýšleli nad svým kamarádem a Scaurův obličej přitom zdobil lehký úsměv.

„A k naší škodě, byl ve svém úsilí o získání spravedlnosti až příliš úspěšný. Komoří nás nyní vnímá jako vynikající koncový nástroj, nebez-

pečnou partičku, jejíž poslušnost si musí zajišťovat jednoduchou a prostou hrozbou smrti těch, které milujeme.“

Scaurovi přitom ztvrdly oči a sanice se mu chvěla vztekem.

„A vychází mu to –“

Legát i první centurio se na okamžik odmlčeli a oba si v duchu přehrávali Cleandrovy pohružky, když se s nimi na základně pretoriánské flotily v Misenu loučil. Díval se do dále na široký oblouk přístavu a jeho trpytivé vody, na kterých se kolébala flotila, připravená přepravit obě kohorty navzdory již téměř končící plavební sezoně a hrozbě uzavření moří na zimu až daleko na východ impéria, a se svou typickou, pobavenou upřímností pronesl řeč.

„Rozkazy jsi dostal, Rutilie Scaure, nyní je jednoduše do posledního písmene splniš. Uspěješ a tvé jmenování legátem může být i trvalejší povahy, než jakou vyžaduje tento velmi jednoduchý úkol. A to nemluvíme o povýšení do jezdeckého stavu, které jsem přislíbil tomu tvému Corvovi – nebo snad, jak nám události posledních dní nade všechny pochybnosti ukázaly, Marku Valeriu Aquilovi, synovi zneuctěného, popraveného vlastizrádce. Jestli mě ale zklameš, čeká tě víc než ledové přijetí...“

Objekt jejich rozhovoru se nyní rázným krokem vracel přes otevřené prostranství cvičiště a přehlídkového pole a jeho centurioni pospíchali půl kroku za ním. Scaurus se na všechny tři chvíli díval a stěží potlačil úsměv, který se mu neodbytně tlačil na rty. Jeho čerstvě jmenovaný tribun byl jako obvykle zamyšlený a pohroužený sám do sebe, zatímco jeho přítel Dubnus se zamračene a celý nespůjtal za límec brnění s nešťastným výrazem člověka, který si ještě stále nezvykl na to, že uprostřed zimy může být takové horko. Ve srovnání s nimi se Cotta naopak tvářil jako někdo, kdo si maximálně užívá své prodloužené dovolené.

„Předpokládám, že vaši muži s radostí přivítali návrat na pevnou zemi.“

Cotta krátce zavrtěl hlavou.

„Přesně naopak, legáte. Myslím, že se docela dobře přizpůsobili životu na moři, obzvláště když jsme měli tu největší loď, která se po oceánu plaví, jako svoji soukromou jachtu. Teď jsme zpátky na zemi a oni vědí,

že dobré časy skončily. Zase na ně budu rvát a buzerovat je za každou blbost.“

Julius zvedl oči ke Scaurovi.

„Už jsem to říkal snad –“

Starší centurio s pohrdlivým úsměškem přikývl, nedbaje ani v nejmenším na vyšší hodnotu svého druhu.

„A budeš to opakovat znovu a znovu, že, první centurione?“

„A budu to opakovat *znovu a znovu*. Brát tohohle opotřebeného důstojníka *na penzi* s sebou se možná jevílo jako dobrý nápad v Římě, kde se docela hodil na to, aby doprovázel ženský na nákupy a kde mohl svým chlapům rozkazovat, aby jim nesli věci, ale –“

Na Markově tváři se objevil vzácný úsměv a první centurio se na svého bývalého podřízeného podíval a zvedl obočí.

„Řekl jsem snad něco zábavného, *tribune*?“

Mladík zavrtěl hlavou a lehce se uklonil na znamení, že chápe Juliovo podráždění i dočasnost svého postavení, ve kterém je najednou nadřazený muži, od něhož ještě před dvěma měsíci přebíral rozkazy.

„Nic, první centurione, prosím pokračuj.“

„Děkuji, *pane*. Kde jsem to přestal –?“

„Něco o nošení nákupů.“

„*Děkuji ti*, Marte...“

První centurio se pokusil prošpikovat jednookého barbarského bojovníka, který se k nim nyní přidal, stejně nelítostným pohledem jako před chvílí Marka, ale Britan zvedl významně obočí, a Julius se vrátil zpět k objektu svého podráždění.

„*Opravdu* si myslíš, že nám budeš na pochodu stačit. Ve svém věku?“

Cotta pokrčil rameny.

„To už brzy zjistíme sami, nemyslíš, první centurione? A vzhledem k tomu, že sloužím už od čtrnácti, jsem pořád mladší než hodně z těch *tvých* starých upocenců.“

Julius už už otevíral ústa, aby mu něco rázného opověděl, ale Scaurus zvedl ruku, na tváři výraz, jež každý ve skupině znal a respektoval a který jim říkal jediné. Konec diskuze.

„Hlavní důvod toho, proč byl centurio Cotta přibrán do stavu, je nad

slunce jasný. Dostal jsem rozkaz převzít velení Třetí Gallské legie a právě v ní tady centurio skončil svou službu v armádě.“

Otevřel ústa, aby pokračoval, ale vzápětí je zase zavřel, protože Cotta byl rychlejší a tón jeho hlasu byl náhle smrtelně vážný.

„Je tu ještě jeden, možná dva další důvody, i když legát se snaží, abyste se nemuseli zbytečně červenat, první centurione. Mám ti je vyjmenovat?“

Julius si nasadil zamračený výraz a podíval se na vysloužilého důstojníka. Marcus si přitom nebyl jistý, zda na tváři svého přítele nezahlédl lehký záskub.

„Posluž si.“

Cotta se před nimi narovnal.

„Předpokládám, že vám žádný z nich nic neřekne, protože jste většinu života strávili naháněním těch modrejch čumáků na jakýmsi malým, věčně mokřým ostrůvku, ale tady je máte. Zeugma, Edessa, Nisibis, Singara, Hatra, Ktésifón...“

Cotta se odmlčel a podíval se s tázavým výrazem na Julia. Ten pokrčil rameny a význam jeho gesta byl zřejmý.

„Nic mi to neříká.“

Veterán se stroze, temně pousmál.

„Ale mně ano. Služba v kasárnách, lehké šarvátky i zuřivé bitvy, dokonce i vypálené město, které bylo dáno legii v plen, kéž nám duchové mrtvých odpustí. Co tím chci říct, první centurione, je, že už jsem tady byl a přesně s tou legií, kterou si má váš legát nyní převzít. Před dvaceti lety, ještě za císaře Vera, jsme se podél Eufratu probili až do hlavního města Parthů, a tam jsem se pak díval, jak moje Třetí se úplně rozpadla, když se ve městě rozšířil mor, a my jsme se pak stahovali zpět po řece a půlka našich kluků byla buď mrtvá nebo v posledním tažení. Já tu legii znám jako své boty, Julie, a vím, že všichni její centurioni byli v době, kdy jsem ji opouštěl, jen obyčejní *optioni*.“

Cotta ukázal na Scaura.

„Legát potřebuje v rukou nějaké trumfy, člověka, který ví, jak se věci v legii skutečně mají. A to jsem já.“

„Jestliže máme postavit Třetí zpět na nohy a udělat z ní zase legii hodnou svého jména, budou pro nás centurionovy zkušenosti k nezaplacení.“

A proto, dokud dokáže předstírat alespoň trochu věrohodnou imitaci skutečného legionářského centuriona, zůstane tady. Nacházíme se na úplně neznámém teritoriu, první centurione, a něco mi říká, že budeme potřebovat každou výhodu, které se nám dostane.“

Julius si veterána přeměřil temným pohledem.

„Budu si na tebe dávat pozor, centurione. A doporučuju ti, aby ses nesnažil upoutat moji pozornost. To si rozhodně zapamatuj.“

Scaurus se odvrátil a kývl na Marka.

„Jakmile budou kohorty připraveny vyrazit, vyveď je na cestu do Antiochie, první centurione. Nyní ale soudím, že správce přístavu měl už dostatek času na to, aby poslal zprávu do místodržitelského paláce. Nejvyšší čas, abychom tam s tribunem Corvem zaskočili vyjádřit místodržiteli úctu a předat mu tu nepříjemnou novinu. Síla a jeho jezdců si vezmu s sebou. Mám pro ně malý, ale velmi důležitý úkol.“

Cotta a Julius se na něj podívali a starý centurio zvedl tázavě obočí.

„Nepříjemnou novinu, legáte?“

Scaurus našpulil rty, pokrčil rameny a poklepal si za zapečetěné kožené pouzdro na dokumenty, které Arminius celých šest týdnů cesty z Říma strážil jako oko v hlavě.

„Mohu se samozřejmě mýlit, ale komoří Cleander se při rozpravě o místodržícím Dextrovi netvářil zrovna nejšťastněji. A rád bych vám připomněl, že prefekt pretoriánů Perennis ještě před tím, než nás navždy opustil v důsledku probodnutí tupým koncem kopí jednoho ze svých strážů, osobně dohlížel na nové obsazení několika významných místodržitelských funkcí. Jedním ze jmenovaných byl i Gaius Domitius Dexter. Všichni takto jmenovaní místodržitelé byli pověřeni správou provincií, které nabízejí nejen mimořádnou příležitost k velkému obohacení, ale zároveň představují i velice významnou vojenskou sílu, řekněme dvě nebo tři legie, které má správce pod svým velením. Dovedu si představit, že Perennis jmenoval místodržitele, u kterých se mohl spolehnout na to, že mu budou připraveni prokázat za tak lukrativní a vlivné pozice svůj vděk, například formou...“

Scaurus se odmlčel a našpulil rty dalším kyselým úšklebkem.

„Jednoduše řečeno jejich vděk za příležitost nashromáždit vskutku významné bohatství díky nové funkci by byl nejspíše vyjádřen tím nej-

praktičtější způsobem, to je věrností jejich legií v případě, že by nelítostné okolnosti, například vražda císaře, přinutily Perennida převzít císařský purpur.“

Cotta naklonil hlavu jako gesto uznání legátovy bezchybné logiky.

„A jelikož je Perennis po smrti, pro jeho jmenované místodržitele to nejspíš nebude dobrá zpráva, je to tak?“

Legát zavrtěl hlavou.

„Ne, centurione Cotto, pro ně to rozhodně nebude dobrá zpráva.“

„*Odjet?* Říkáš, že mám odjet z města? *Ted' hned?*“

Císařský místodržící Gaius Domitius Dexter se ve svém křesle naklonil a položil si ruce na širokou, vyleštěnou desku svého dřevěného stolu. Upřeně zíral na velitele legie, sedícího až přehnaně vzpřímeně naproti němu, který se náhle tvářil, jako by nevěřil vlastním uším, a jeho výraz byl ztělesněním naprostého šoku.

„Abych byl úplně přesný, chci, abys odjel i z *provincie*, Magie Laterane, a ano, musí to být teď hned! Byl jsi sesazen a odvolán, a nahradí tě muž, kterého sem před necelými dvěma hodinami dopravila pretoriánská flotila, což je nejen pozoruhodné, ale zároveň hodně vypovídající. Tvůj nástupce už určitě vyrazil na cestu a než se slunce nachýlí k západu, bude tlouci na bránu tábora tvé legie. A mohu tě ujistit, že chlap, který má takový postavení, že ho sem dopraví císařova osobní flotila, bude mít nejspíš i jasně stanovené úkoly. Nemluv o tom, že má nejspíš i naspěch. Takže si opravdu myslím, že by pro nikoho nebylo dobré, kdyby tě tady ještě našel, až se podívá, co z tvé legie zbylo, že?“

Legát pomalu přikývl.

„Ale odjet tak narychlo?“

Dexter mávnutím ruky předem zamítl jakékoli námitky.

„Co úmrtí v rodině? Třeba tvůj otec? To by mohl být dostatečný důvod, proč ses musel tak nečekaně vrátit do Říma. A protože v téhle době už žádný kapitán nebude riskovat plavbu, máš i perfektní vysvětlení toho, proč jsi musel vyrazit po souši, čímž se zároveň vyheš riziku, že se někde na cestě potkáš se svým nástupcem, protože ten přijede z jihu, zatímco ty odsud budeš ujíždět na sever.“

„Ale co moje osobní věci –?“

Další mávnutí rukou.

„Ty si můžeš nechat poslat. Všechno je lepší, než aby ses tomuhle Scaurovi dostal do rukou. Když zvážíme, co jsi tady poslední tři roky prováděl...“

Dozvuky jeho slov se ještě chvěly ve vzduchu, ale z důstojnickovy tváře se již zvolna ztrácela krev.

„Co jsem tady *já* prováděl?“

Místodržící se zapřel do opěradla svého křesla.

„No tak, legáte. Je přece známou skutečností, že tím, co já o vojenství vím, bys nepopsal ani hodně malou tabulku. Většina mých známých nechápe, jak jsem vůbec přišel k provincii s tak silnou vojenskou posádkou, i když my oba dobře víme, proč si Perennis vybral právě mě a nedal přednost jiným, bezpochyby vhodnějším a způsobilějším kandidátům. Ty ovšem všechny požadavky na vojenského velitele dokonale splňuješ, není-liž pravda? *Sloužil* jsi přece jako tribun u rýnských legií, víš, jak to v legii chodí.“

Naklonil se dopředu.

„A stejně tak tenhle Scaurus. Už ses s ním někdy setkal?“

Voják zavrtěl hlavou a pohrdlivě si odfrknul.

„Vím jen tolik, že není ani jeden z nás.“

Dexter přikývl a sepnul si ruce pod bradou.

„To tedy není! Je to jenom jezdec, což činí celou záležitost ještě zmatenější. Jeho rodina ovšem kdysi dávno senátorská byla. Jeden z jeho předků se ale dostal do křížku s Vespasianem a za trest mu sebrali široký pruh. Od té doby se protloukají všelijak, ale nikdy neztratili patricijský smysl pro povinnost a čest. Jeho otec nalehl někdy před dvaceti lety na meč jako výraz zodpovědnosti za nějaký průšvih na Rhenu nebo něco takového, zatímco legát a skutečný viník porážky unikl bez jediné skvrny na štítě. Mladý Scaurus byl tenkrát v tom citlivém jinošském věku a ihned přísahal, že svého otce pomstí.“

Dexter se na svého legáta usmál.

„No a v důsledku toho je, když přijde na otázky vojenského pořádku, tak trochu zvíře. Byl tady už jako tribun posledního místodržitele.“

Vypadá to, že Helvius Pertinax se stal jeho sponzorem nebo alespoň podporovatelem a podle všeho Scaurovi nechal prakticky volnou ruku ve všem, co se za jeho místodržitelství rozhodl dělat nebo kam jít. Učinil z něj inspektora všech jednotek provincie a běda každému legátovi nebo prefektovi, jehož oddíly nebyly v takovém stavu, v jakém být měly, nebo jejichž vojáci nebyli vycvičeni tak, jak si to Scaurus představoval. Já jsem se s ním setkal jen jednou, když mi Pertinax oficiálně předával funkci, a ve vztahu ke mně se choval vždy s maximální uctivostí a zdvořilostí.“

Potrásl hlavou při vzpomínce na dávné setkání.

„I přesto jsem z něj měl pocit, že by mi v jediném okamžiku dokázal rozervat hrdlo, aniž by se ten jeho zdvořilý a uctivý výraz jakkoli změnil. Jak se ten mladej hajzlík stal velitelem legie, to si nedokážu ani představit. Každopádně...“

Dexter sáhl do zásuvky svého stolu a vytáhl z ní malý, ale těžký váček.

„Zlato. Dost, aby ses dostal zpět do Říma, když nebudeš cestou hýřit. A teď už jdi, pokud nechceš, aby tě tady s otevřenou pusou zastihl tvůj nástupce. Já tvoje záležitosti nějak urovnám a pošlu ti zbytek peněz.“

Lateranus si ho chvíli rozpačitě prohlížel, načež unaveně přikývl.

„Půjdu, ale co bude s našimi spolupřísežníky?“

Dexter odmítavě zavrtěl hlavou.

„Ti teď nebudou ve vlastním zájmu vůbec vystřikovat hlavy, dokud nenajdu způsob, jak se o toho Gaia Rutilia Scaura postarat. A nejlepší samozřejmě bude, když je budu mít hezky nablízku. Čím blíže, tím lépe. Pak budu mít jistotu, že až mi příležitost zaklepe na dveře, budu připraven chytit ji oběma rukama za pačesy.“

„A jsme tady. Antiochie.“

Scaurus přitáhl otěže svého koně a zvedl ruku na znamení zastavit. Z jejich pozorovacího místa na vrcholku hory nad Seleukeiou se před nimi město rozkládalo jako na dlani, i když bylo ještě dobrých pět mil daleko, ale ani vzdálenost ho nedokázala připravit o jeho velkolepou, již z dálky patrnou nádheru.

„Užijte si ji, co hrdlo ráčí, pánové. Najdete zde obvyklou směsici mizerné hygieny, naprosto nedostatečné kanalizace a veřejné nemrav-

nosti. Půl milionu lidí namačkaných ve městě, které bylo vystavěno maximálně pro polovinu z nich.“

„To zní docela nadějně.“

Tribun Corvus zvedl hlavu a podíval se na decuriona jízdní hlídky.

„Předpokládám, že tvoje nadšení vyplývá především z té části legátova popisu, která se věnovala veřejné nemravnosti.“

Silus spokojeně přikývl a poklepal si na váček, který mu visel u pasu.

„Chystám se na pořádnou jízdu, tribune. A je docela možné, že si osedlám hned dvě nebo tři klisničky najednou.“

„To ti nestačily *lekce jízdy* v Římě? Seděli jste tam celou dobu v kasárnách a neměli jste co na práci.“

Decurio se na něj v odpovědi zašklebil.

„Nepopírám, že bylo báječné, jak jste se tam povětšinou věnovali svým soukromým záležitostem, což nám dopřalo příjemný oddech od toho, že pořád jen jezdíme sem a tam a taháme za vás horké kaštany z ohně, ale hned potom přišly ty úmorný týdny na lodi a s nimi i jediná opravdová kamarádka, stará Julča Dlaňová a jejích pět dcerušek. Ted už mi pouhá představa města, které je proslulé svými profesionálkami, stačí, aby mě v sedle bolely koule.“

Scaurus zavrtěl hlavou.

„Tam, kam se chystáme, žádné profesionálky nebudou, decurione. Pořádně si město prohlédni a řekni mi, co vidíš.“

Silus se vyklonil přes dlouhý koňský krk a zíral na město schoulené u hory, která se nad ním strmě tyčila.

„Spoustu baráků dole pod kopcem, hradby kolem dokola, řeku za nimi.“

„A ještě dál?“

„Další budovy, už míň...farmy... a.“

„Správně. Pevnost. A pořádně velká, dost velká na celou legii. Legionáři jsou zpravidla rozmístováni na pomezí nebo v místech, kde lze očekávat problémy, ale správcové Sýrie si zde vždy udržovali základnu k dalším operacím pro případ porážky na hranicích s Parthy, do níž by, pokud by to bylo nutné, stáhli vojska k obraně města. I když mi popravdě není ani trochu jasné, jak by chtěli bránit město, nad kterým se

tyčí takováhle zruďná hora. Provincie se od nepaměti řídí strategií před-sunuté obrany, ale podle toho, co mi řekl správce přístavu, od ní už nej-spíš upustili.“

Scaurus pobídl patami koně do svižného klusu a zbytek skupinky se k němu rychle přidal.

„A abych nezapomněl, decurione...“

Silus si popojel k legátovi.

„Pane?“

„Mám pro tebe práci a myslím, že je dokonale hodna tvého diploma-tického umu. Vezmi si s sebou centuriona Cottu. Má s touto legií neo-cenitelné zkušenosti, které ti nejen otevrou potřebné dveře, ale zároveň ti jistě budou i zdrojem mimořádné zábavy, až se budeš dívat do tváře těch, kteří je otevrou, aby se přesvědčili, kdo na ně buší.“

Silus zvedl k veteránovi nepřívětivý pohled.

„Už jsem si říkal, proč ho sebou vlastně taháš. Ta jeho kobyla si bez-pochyby vydechne radostí, až z ní sleze. Sedí na ní jako špatně vycviče-ný pytel hoven.“

„Pánové, místodržící Dexter.“

Tajemník správce provincie se stáhl do ústraní a ponechal Scaura s Markem uprostřed dokonale bílého a čistého mramorového neko-nečna, na kterém jejich zaprášené boty zanechávaly načervenalé okrové šmouhy. Když do jeho prostorné, vzdušné kanceláře vstoupili, místo-držící provincie seděl za stolem, tváří k oknu s výhledem na město, které se rozkládalo východním směrem a vzdouvalo se proti západ-nímu úbočí hory Silpius. Marcus stál krok za Scaurem a pozorně si zezadu prohlížel senátora v čele provincie, oko navyklé odlišit i nej-jemnější módní nuance vládnuocí římské elity. Muž se k nim záměrně natočil profilem, arogantně demonstruje své nadřazené postavení, si pěstoval hustý nakadeřený plnovous, který se u vysoce postavených Římanů rychle stával normou, pečlivě napodobující vzhled posledního císaře. Načechrané vousy maskovaly spíše kulatou bradu a místodržící působil dojmem muže, který není uvyklý fyzické námaze. Nyní se teat-rálně postavil, otočil se k nim a uhladil si záhyby tógy. Teprve potom

se s napřaženou rukou a širokým úsměvem na tváři vydal kolem stolu, aby je přivítal.

„Zdravím tě, legáte Scaure. Vítej zpět v Antiochii.“

Scaurus nakročil dopředu a přijal nabízenou ruku, tváře se přitom stejně neproniknutelně jako místodržící.

„Zdravím, místodržící Dextere! Přijíždím až z Říma, abych se na výslovný rozkaz císaře ujal velení Třetí Gallské legie a předal ti tohle.“

S neutrálním, nic neříkajícím výrazem natáhl k místodržícímu ruku se svitkem, který mu Cleander odevzdal v den, kdy se obě kohorty Tungřů nalodily v přístavu na cestu. Vybavil si i sarkastickou radu, které se mu z úst císařského komořího dostalo.

„Ujišťuju tě, že až ten svitek Domitius Dexter otevře, nebude rozhodně skákat nadšením. Bude tedy přinejmenším moudré, když se přitom budeš tvářit zcela neškodně a nevinně.“

Dexter si od něj převzal svitek a ještě stále si muže před sebou prohlížel upřeným pohledem, v němž se mísila zvědavost a ještě cosi jiného, možná o poznání tvrdšího.

„Děkuji, ti... *legáte*.“

Poslední slovo splynulo místodržícímu ze rtů tak, jako by bylo spíš otázkou než titulem a Markus zaznamenal, že na tváři správce provincii je stále patrnější, že snad ani nevěří, co se kolem děje, i když se ze všech sil snažil, aby si zachoval nerušený klid. Scaurus mu odevzdal ještě jeden svitek, ten již rozpečetěný a s ušpiněnými okraji od častého čtení.

„Jen čistě formálně, místodržiteli, možná by sis měl přečíst i *mé* rozkazy...“

Scaurus k němu promlouval lehkým, nevzrušeným hlasem, ale jeho ledový tón Dextera při přebírání dokumentu přinutil, aby napjatě přimhouřil oči. Rychle si obsah svitku přečetl a v naprostém úžasu zakroutil lehce hlavou ze strany na stranu.

„Kdybych to neviděl na vlastní oči, prostě bych tomu nevěřil. Jsi pověřen velením Třetí Gallské, máš posbírat veškeré jednotky, které lze postrádat, načež máte vyrazit na hranice do Nisibidy a rozdrtit tam nepřátelské síly ohrožující celistvost právoplatných hranic impéria.“ Zvedl hlavu a zmateně a nevěřícně si Scaura prohlížel. „Právě ty. Jezdec.“

Upřímně se přiznávám, že jsem za celý svůj život nezažil větší překvapení, než je tohle. Jezdec legátem. Co přijde dál?“

„Třeba propuštěnec císařským komořím, místodržiteli?“

Dexter prudce vzhlédl a tvář mu v jediném okamžiku potemněla hněvem.

„Jestli se snažíš dělat si ze mne legraci, upozorňuju tě, že vtipy na svoji adresu opravdu nemám rád.“

Scaurus potřásl hlavou.

„Já ale mluvím smrtelně vážně. Císařským komořím je teď skutečně propuštěný otrok a právě on celé impérium de facto řídí, i když oficiálně stojí samozřejmě v čele císař.“

Dexter se zapřel do opěradla svého křesla a tvářil se jako člověk, který si právě uvědomil, že se kolem začínají hroutit zdi a padají přímo na něj.

„Cleander?“

Scaurus přikývl a správce si prohrábl dlaní vlasy.

„Bohové podsvětí, osud říše v rukou toho nejjedovatějšího hada v celém paláci. Co se stalo s Perennidem?“

„Prefekt pretoriánů upadl u císaře v nemilost. Pokud je mi známo, mělo to co do činění se skutečností, že nechal vyrazit svůj portrét na poměrně velké množství mincí, které se pak shodou okolností dostaly císaři do rukou. A jak si asi umíš představit, pro Perennida to nedopadlo dobře.“

Dexter se naklonil dopředu a výraz v jeho očích již nebyl udivený či překvapený, ale tvrdý.

„A přesně kdy se tohle všechno odehrálo?“

„Přibližně před třemi měsíci.“

Scaurus se na okamžik odmlčel a pak ještě otočil nožem v ráně.

„Měl bych se ti asi omluvit, že jsem se stal poslem špatných zpráv. Myslel jsem ale, že se ti zvěsti o změnách v paláci již určitě donesly.“

„Ahoj hoši, pošlete mi sem centuriona stráží, ano?“

Oba vojáci na stráží před hlavní bránou legionářských kasáren se na sebe v naprostém ohromení podívali a přemýšleli, co mají dělat. Cotta jen pobaveně potřásl hlavou.

„Vidím, že kvalita průměrného rekruta se za tu dobu, co jsem byl pryč, rozhodně nezlepšila.“

Cotta ukázal na jednoho ze strážců.

„Ty zůstaneš tady a budeš dávat pozor, abych se o nic nepokusil. A ty!“
Druhý muž se postavil do pozoru.

„Výborně, vojáku. Ty teď půjdeš a přivedeš sem důstojníka ve službě, jasný?“

Voják se bleskově otočil a proběhl bránou do kasáren, zatímco jeho druh nechápavě zíral na dva důstojníky před sebou. Cotta se na něj zašklebil a očividně si užíval hrůzu, kterou vojákovi nahnal.

„Chápu, že se ti to nestává každý den, aby se tady z ničeho nic zjevili dva cizí oficíři a chtěli po tobě, abys jim přived někoho dospělýho, s kým by si mohli promluvit. A tady Silas ještě navíc smrdí jako kůň, což celou záležitost činí ještě podivnější. Víš, za mých časů bys nemusel –“

Příchod centuriona, který se objevil za vojákovými zády, Cottův monolog předčasně ukončil. Muž na ně upřel zlostný, nasupený pohled.

„Ano?“

Cotta se na něj mile usmál.

„Přeji pěkné odpoledne. Jsme důstojníci ze štábu legáta Scaura a přišli jsme za prefektem tábora.“

Centurio jen zakroutil hlavou v naprostém nepochopení.

„Kdo to kurva je –“

„Legát Scaurus? Tvůj nový velící důstojník, ty ospalá lemro.“

Centurio se rázem naježil, ale Cotta byl rychlejší. Zvedl svou vinnou hůl a ukázal jí na již hodně podrážděného důstojníka.

„A ani na okamžik nepřemýšlej o tom, že mě jen tak odbudeš a půjdeš zase chrápat. Znáš tě ještě z dob, kdy jsi byl stejně usmrkaný rekrut jako tihle dva, takže nějaký honění peří na mě rozhodně nebude fungovat!“

Muž přimhouřil oči a jeho odpověď byla pouhým zašeptáním.

„Cotta?“

„Ano, a ještě jednou ano, jsem ten starej parchant, o kterým sis, ty pitomý vemeno, myslel, že už ho nikdy neuvidíš.“

Starý centurio nakročil dopředu.

„Váš nový legát mě posílá s úkolem té nejvyšší důležitosti. Nasměřuj mě tedy do kanclu táborovýho prefekta a já si půjdu po svých.“

Službu konající důstojník se konečně vzpamatoval a zavrtěl hlavou.

„To nemůžu.“

Cotta se na něj zašklebil.

„Jinou možnost nemáš, synáčku. Můj *legát* mi totiž dal tohle. A můj *legát* je o dost větší šarže než tvůj první *centurio*.“

Rozvinul svitek, který měl již připravený v pravé ruce.

„Přesuneš se na velitelství Třetí Galské legie a zajistiš mým jménem veškerou dokumentaci a písemné záznamy legie tak, aby bylo možné provést řádné předání velení z rukou bývalého legáta na mě. Jakýkoli důstojník, který by se bránil splnění tohoto právoplatného rozkazu, se bude zodpovídat přímo mně, coby legátovi, kterého do funkce jmenoval osobně sám císař.“

Cotta se zašklebil na *centuriona*.

„Jak vidíš, opravdu nemáš jinou možnost. Házej mi klacky pod nohy a můj *legát* ti udělá do prdele novou díru, která bude tak velká, že do ní slítneš a zmizíš.“

Muž opět zavrtěl hlavou.

„Myslel jsem to doslovně. Za táborovým prefektem tě jednoduše nemůžu poslat, protože žádnýho nemáme.“

Cotta se zamračil, ale muž vedle něj se pobaveně usmál.

„To mi připomíná jeden vtip, který jsem někde slyšel...“

Silus se na chvíli zamyslel.

„Už jsem si vzpomněl. Jaký je rozdíl mezi táborovým prefektem a dírou do prdele?“

Cotta zvedl obočí a podíval se na Sila.

„Jen pokračuj, jak to tak vypadá, na jeden vtip čas máme.“

Decurio pokrčil rameny.

„Žádný. Bez něj se nikdo v táboře ani nevysere, ale nikdo s ním nechce strávit víc času, než je bezpodmínečně nutný.“

„To je docela dobrý, Sile. Fakt.“

Cotta se obrátil zpět na důstojníka legie.

„Když tady není táborový prefekt...“ Cotta ještě jednou zavrtěl nevěřícně hlavou. „Podíváme se na dalšího pána na holení. Máš tady prvního *centuriona*?“

Centurio opět zavrtěl hlavou.

„Je ve městě. Odjel včera večer a ještě se nevrátil.“

Veterán nasadil přemýšlivý výraz.

„Tribuni mě nezajímají, kde je tvůj legát?“

„Ten spěšně odjel dnes ráno do Antiochie a také se ještě nevrátil.“

Cotta na něj ukázal s triumfálním výrazem v očích.

„Takže ty, jako službu konající důstojník, jsi teď nejvýše postavený důstojník v celých kasárnách. V tom případě neztrácejme čas a pojďme!“

Prošel kolem muže a kývl na Sila, aby ho následoval.

„Hej, to nesmíte –“

Cotta se otočil zpět na centuriona a naklonil hlavu na stranu.

„Ve skutečnosti je to spíš tak, že můžu, co myslíš? Mám u sebe rozkaz nového velitele legie, který mi to přímo ukládá, přičemž jak to tak vypadá, váš legát vzal roha a ještě navíc na všechno sral, nikdo se neobtěžoval nahradit posledního táborového prefekta a první centurio je nejspíš mnohem raději dole ve městě než se svými vojáky. Já tedy udělám jen to, co by měl udělat každý dobrý voják. Splním své rozkazy, tj. zajistím dokumentaci legie, abych se přesvědčil, jak to s ní vypadá. A ty mě můžeš buď zatknout a zavřít – což asi bude dost zajímavé, protože tady Silus urazí holou rukou i hlavu sochy a ještě navíc je strašně klaustrofobní –, nebo můžeš jít v klidu se mnou a dávat pozor, že vám nezmizím i s pokladnicí a žoldem. Jo, a můžeš poslat někoho do města, aby tam našel vašeho prvního centuriona a jemně mu nadnesl, že tady do hodiny bude mít hodně nasranýho legáta. Myslím, že je to vůči němu docela férové, co říkáš?“

Místodržící Dexter si svitek na stole před sebou prohlížel s výrazem člověka, který se právě dívá na živého štíra. Oba důstojníci se mlčky dívali, jak láme pečť a rozvinuje dopis do stran.

„Víš, co se tady píše, legáte?“

Dexterův hlas byl náhle tichý, zbavený své pompézní nabubřelosti, kterou nahradil tichý, zlověstný tón. Scaurus zavrtěl hlavou.

„Tak pro tvou informaci uvádím, že jsem tímto uvolněn ze svých povinností místodržitele provincie Sýrie. Mám zde vyčkat na svého nástupce a do té doby mohu provádět pouze nezbytné úkony spojené s výkonem státní správy.“

Potrásl zahořkle hlavou.

„Nástupce, kterého bezpochyby ručně vybrali z početné družiny císařových souložnic a souložníků!“

Zaklonil se do opěradla a přimhouřenýma očima se podíval na Scaura.

„Nezbytné úkony spojené s výkonem státní správy. To je dost široký pojem, nemyslíš?“

Naklonil se dopředu a do jeho hlasu se vloudil spiklenecký tón.

„Ale já ti řeknu, co přesně to znamená, legáte. Jedná se o zajištění obrany říše před vnějšími nepřáteli. Není přece možné ponechat Palesťtinskou Sýrii jen tak bez kormidla, napospas libovůli našich nepřátel.“

Scaurus rázně přikývnul.

„To chápu, místodržiteli, a tleskám tvé oddanosti zajistit bezpečnost své provincie. Předpokládám, že se chceš postavit do čela Třetí legie a vyrazit k Nisibidě.“

Odpověď mu byl výbuch smíchu.

„V čele legie? Nic takového samozřejmě neudělám! Moje místo je zde. Musím provincii uchránit proti všem, kteří by snad chtěli využít její momentální slabost. Ty máš na starosti jen Nisibidu, legáte, ale moje zodpovědnost sahá mnohem dál než k obraně jakési špinavé vesnice daleko v poušti, která navíc není součástí provincie. Ne, já zůstanu tady v Antiochii a postarám se, aby se ta hrozící katastrofa, při níž by Řím přišel o jednu ze svých nejvzácnějších perel mezi městy, nikdy nenaplnila. Ty si klidně pochoduj k Nisibidě, legáte, ale nevezmeš si s sebou víc než polovinu bojové síly své legie. Zbytek zůstane zde pod mým velením.“

Scaurus přizvedl obočí.

„Zůstane tady, místodržiteli? Třetí Galská by přece měla být posádkou v Rafanaji nebo až dál v Zeugmě, kde má fungovat jako posílení hranice s Osroénou.“

Dexter mávnul rukou.

„Osroéna je přece klientské království Říma, legáte. Nebezpečí, že král Abgar zaútočí, je přibližně stejně velké jako obnovení republiky, to znamená vůbec žádné! Hned po mém nástupu do funkce jsem se rozhodl, že Antiochii nejlépe ochrání její vlastní legie, která bude k tomuto účelu nepřetržitě k dispozici. K dohledu na Eufrat v Zeugmě plně dostačuje

detašovaný oddíl Třetí Parthské. V případě potřeby však není problém tam mé Gally rychlým pochodem přesunout jako posilu. Pokud by se král králů rozhodl zaútočit, což považuju za silně nepravděpodobné, Abgarovi průzkumníci by nás v dostatečném předstihu varovali.“

„Ale nepřítel může na Antiochii zaútočit pouze v případě, že se mu podaří překročit Euphrat, a právě proto jsme v Zeugmě postavili pevnost –“

Dexter rázně zakroutil hlavou.

„S tvým předchůdcem legátem Lateranem jsme se shodli, že natolik prohnáný nepřítel jako Parthové naše postavení v Zeugmě lehce obejde, takže jsme obranu severní části provincie soustředili přímo v Antiochii.“

Dexter se natočil zpět k městu.

„Vojenské výhody či nevýhody našeho rozhodnutí si můžeš probrat přímo s Lateranem, až se vrátí z dovolenky, pokud tady samozřejmě ještě budeš.“

Scaurus přimhouřil překvapeně oči.

„Z dovolenky? A kdy ho očekáváš zpět?“

Dexter pokrčil rameny, na tváři profesionální, nic neříkající výraz.

„Nemám tušení. Včera mu přišla zpráva o smrti jeho otce, takže jsem ho pochopitelně poslal neprodleně do Říma. Řekl bych, že bude pryč hezkých pár měsíců.“

Legát se upřeně zadíval do očí svého nadřízeného a dával si na čas s odpovědí.

„Chápu.“

„O tom nepochybuji. Jsi konec konců pravý patricij, i když jen pouhý jezdec. Tak závažná rodinná událost má jednoduše přednost.“

Scaurus přikývl.

„Myslím, že tomu naléhavému odjezdu mého předchůdce rozumím až příliš dobře. A teď, když dovolíš, půjdu si převzít svoji legii, když je tady ve městě.“

„Samozřejmě, legáte. Jsem si jistý, že zjistíš, že tvůj zástupce Gabinus Umbrius má vše pevně v rukou. Napíšu ti rozkazy a ještě dnes odpoledne ti je nechám poslat.“

Oba návštěvníci se místodržícímu uklonili a ponechali ho v jeho kanceláři, kde dál zíral z okna přes střechy domů hluboko pod sebou. Mlčky

vyšli z paláce, ale na vrcholku dlouhých schodů se Scaurus zastavil a zadíval se dolů na město.

„Půlka legie,“ potřásl hlavou. „Pět kohort proti celé parthské armádě. Jestli ten rozkaz nezmění, budeme mrtví dřív, než se k Nisibidě přiblížíme aspoň na dohled. Pojďme, ať tu báječnou novinu můžeme sdělit i Juliovi.“

2

Legát a jeho tribun našli Cottu před pevností Třetí Galské legie ve společnosti vysokého, hubeného muže, oblečeného v téměř stejné uniformě jako on. Podlouhlou tvář měl plnou vrásek a vlasy zcela šedivé. Na první pohled se však držel dostatečně rovně a pevně. Zdálo se, že důstojník Třetí legie s jejich druhem hlasitě nesouhlasí, ale oba muži zanechali sporu, jakmile spatřili, že se k nim blíží vyšší důstojníci, a postavili se do pozoru.

Cotta rychle nakročil směrem k nim a šeptal tak tiše, aby ho důstojník legie neslyšel.

„Všechny dokumenty a záznamy legie jsou, jak mají být, legáte. Řádně vedené a vyčerpávající. Když pomínu, že legii chybí spousta mužů, kteří jsou někde na dovolence nebo opuštětku, všechno se jeví přiměřeně funkční.“

Ukázal rukou na svého nového kolegu.

„Legáte, tohle je Quintinus, první centurio legie. Sloužili jsme spolu v poslední válce s Parthy.“

Muž se postavil do pozoru a pozdravil.

„Legáte! První centurio Třetí Galské legie Gaius Quintinus! Uděláme, co přikážeš, jsme připraveni splnit každý tvůj rozkaz.“

Scaurus i Marcus opětovali jeho pozdrav a legát navrhnul, že baráky k ubytování by měl oběma kohortám Tungrů najít v kasárnách Cotta, protože se tam vyzná. Zaregistroval přitom na tváři prvního centuriona podrážděný výraz, ale zatím nic neříkal. Počkal ještě, až bude starý vysloužilce z doslechu a teprve potom se obrátil ke svému novému nejvyššímu důstojníkovi.

„Máš snad nějaký problém, první centurione Quintine?“

Quintinus jen zavrtěl hlavou.

„Takhle se to nedělá, legáte. Ne, když jsme vůbec netušili, že legát Lateranus byl vyměněn. Cotta a tvůj decurio sem jen tak vpadli, vyžádali si přístup na velitelství, a když se je službu konající důstojník pokusil zastavit, mávli mu před očima tvým rozkazem a dál se s ním odmítli bavit. Máš štěstí, že se žádný z mých důstojníků nerozhodl, že jim to jen tak neprojde.“

Scaurus si ho chvíli pozorně prohlížel a s odpovědí nespíchal.

„Ale žádný z nich to nakonec neudělal, je to tak? Což vypovídá mnohé jak o mých mužích, tak o tvých důstojnících. A to je dobře.“

Scaurus nyní ztlumil hlas a přiměl tak prvního centuriona, aby se k němu naklonil blíž.

„Kdokoli, kdo by se snad rozhodl neuposlechnout mé rozkazy, skončí uvázaný u kůlu se zády rozsekanými bičem na kusy. *Kdokoli*. I když připouštím, že by to byla hezká pranice. Centurio Cotta je dost známý prouďas a dovedu si živě představit, že by vzplanul jako pochodně namočená v zemním oleji, pokud by měl jen na okamžik dojem, že jeho dlouholetá věrná služba v této legii není oceňována náležitou úctou.“

První centurio hněvivě přikývl a dalo se snadno poznat, že jen s vypětím sil drží své pobouření na uzdě.

„A je tady i další věc, pane. V této legii schvaluje jmenování až do hodnosti centuriona centurionský výbor. Cotta si tady možná odsloužil s důstojnickou holí své, ale odešel již před deseti lety, obklopen navíc podezřením z podílu na smrti císaře. *Císaře*, legáte. Za těchto okolností si opravdu nemyslím, že ho moji centurioni –“

Scaurus zavrtěl odmítavě hlavou a s očima přivřenýma rodícím se vztekem zvedl prst, aby zamezil dalším stížnostem.

„Dvě věci, první centurione. Za prvé, *císař*, o němž tu mluvíš, nebyl císařem o nic víc, než jsi jím ty. Legie prohlásila Gaia Avidia Cassia imperátorem z jednoho prostého důvodu a tím bylo, že důstojníci očekávali za svoji věrnost velmi výraznou odměnu. Tím, že centurio Cotta tuto hrozbu právoplatnému vládci překazil, udělal mnohem víc, než kolik mu přikazovaly jeho povinnosti, a navíc tak učinil z rozkazu tribuna, kterého

do funkce dosadil sám Marcus Aurelius přesně za tímto účelem. Moudrý císař má vždy přehled o tom, kde se může objevit hrozba jeho vládě a dosazuje si na ta správná místa ty správné muže, aby se o ni v případě potřeby postarali. A Marcus Aurelius rozhodně nebyl hlupák.

Dále, první centurione, Cottův *údajný* podíl na Cassiově smrti zůstane i nadále pouhou spekulací, pakliže chceš i po zbytek své vojenské kariéry nosit centurionskou hůl.“

Scaurus se na chvíli odmlčel a sledoval účinek svých slov. „A za druhé, první centurione, komu si asi tak představuješ, že tato legie patří? Tobě a tvým důstojníkům, nebo senátu a lidu římskému?“

Quintinus se na svého nadřízeného důstojníka chvíli díval a teprve potom odpověděl.

„Senátu a lidu římskému, legáte.“

Scaurus přikývl.

„Přesně tak, první centurione. Senát zastupuje navenek vůli lidu a císař je v něm *primus inter pares*, první mezi rovnými. A když mě císař poctil privilegiem samostatného velení této legii, rozhodně se přitom nezmiňoval, že bych si měl svá rozhodnutí nechat schvalovat jakýmkoli *výbo-rem centurionů*!“

Poslední dvě slova vyplivl s takovou vehemencí, až sebou první centurio trhnul navzdory veškeré snaze zachovat klid.

„Centurio Cotta je zkušený důstojník, který, jak jistě víš, prošel během své kariéry dlouhou řadou bitev. Navíc má osobní zkušenosti s velením přímo v této legii a v důsledku toho mi bude nedocenitelným pomocníkem, až se s ní začnu blíže seznamovat. Pokud máš ty nebo tvoji centurioni nějaké námitky vůči mému rozhodnutí, milerád si je vyslechnu a spolu s nimi i všechna *doporučení*, která byste pro mě snad měli. Musíte mi je však doručit včas a řádným způsobem. Ani v nejmenším se nehodlám řídit jakýmsi podivným, zcela neobvyklým rozhodovacím procesem, který jste si tu zavedli a který jen dokazuje, co byl můj předchůdce zač. To říkám nahlas a zřetelně, aby mezi námi bylo jasno.“

Scaurus skončil svůj proslov a začal se rozhlížet kolem sebe. Zdálo se, že jeho pozornost upoutala řada kasárenských baráků po obou stranách ulice vedoucí k budově velitelství.

„Vraťme se ale k našim záležitostem. Kolik vojáků tady v Antiochii máte?“

Quintinus otevřel tabulku, kterou měl již připravenou v levé ruce.

„Devět kohort, legáte. Hodně mužů je ale na dovolené nebo v nejrůznějších odloučených oddílech. Srdce Třetí Galské legie je ale tady v pevnosti, legáte. Dva tisíce devět set šedesát čtyři mužů připravených k plnění svých povinností.“

„*Devět kohort*, první centurione?“

Quintinus obrátil pozornost k Markovi, který předstoupil až ke Scaurovi a tvářil se nechápavě.

„Ano, tribune...“

„Jmenuju se Corvus. Marcus Tribulus Corvus. Kde je desátá kohorta?“

Quintinus si Marka chvíli prohlížel, a když konečně odpověděl, po tváři mu přeběhl bolestný stín.

„Před měsícem jsme na Eufratu přišli o naši Šestou kohortu, tribune. Byli pobiti do posledního muže, s výjimkou několika místních zvědů a tribuna, jemuž se podařilo Parthům vyhnout a přinést nám zprávu o smrti svých druhů.“

Mladší z obou mužů se zachmuřil.

„Utekl, místo aby se po boku svých mužů postavil nepříteli?“

Quintinus zavrtěl hlavou.

„Tak to nebylo, pane. Doporučuji ti, aby sis s tím mladým důstojníkem promluvil osobně a teprve poté si na něj utvořil názor, až se mu podíváš do očí.“

Marcus přikývl.

„To zní férově, první centurione. A kde toho muže najdu?“

První centurio našpulil rty. „V Dafné, tribune, spolu s dalšími vyššími důstojníky legie. Místo je tam samozřejmě i pro vás a legáta. Legát, myslím teď našeho starého legáta, tam pro sebe a své mladé pány zařídí ubytování v případě, že legie není zrovna v poli.“

„Dafné, rozumím, to místo má svou – pověst.“

Scaurus se na Quintina téměř nepostřehnutelně usmál, zatímco tvář jeho tribuna se mihnul znechucený výraz.

„Co kdyby ses tam vypravil, tribune Corve, a doručil mým jménem

důstojníkům pozvání na večerní poradu s jejich novým legátem? Jsem si jistý, že jim dokážeš patřičně zdůraznit, že v případě neúčasti jim jejich nový legát zcela nekompromisně zatrhne výjimku, umožňující jim pobyt v jejich současných rezidencích. A rozhodně se nebude zdráhat použít přítom sílu.“

Marcus mu zaslutoval a otočil se, aby se vydal splnit rozkaz. Quintinus vyčkal, až se tribun vzdálí z doslechu.

„Umím si docela dobře představit, jak naši důstojníci nebudou ani trochu nadšení, že se jim chystáš zkazit dnešní večer. Mám za to, že si poslední dobou docela zvykli na poněkud bujaré hostiny a večírky...“

Centurio ponechal větu nedokončenou a díval se na Scaura, který se usmál a zavrtěl hlavou.

„A kolik přesně má Třetí legie těchto *mladých pánů* ve stavu, první centurione?“

Quintinus si povzdychl.

„Devět, legáte. Dva tribuny s širokým pruhem a sedm z jezdeckého stavu.“

„Tak *devět*, říkáš. A kolik bychom jich mít měli?“

„Šest, legáte. Jednoho tribuna s širokým pruhem, který je zároveň tvým zástupcem a pět s úzkým, kteří –“

„By *měli být* plně kompetentní, respektovaní důstojníci jezdeckého původu se zkušenostmi s velením jednotce o velikosti kohorty, aby je centurioni legie plně uznávali. Měli by být rovněž schopni plnohodnotného velení dvojici kohort včetně samostatného velení v bitvě. Splňují naši mladí pánové tyto podmínky, první centurione?“

Quintinus zavrtěl hlavou.

„Tribunové s úzkým pruhem slouží povětšinou poprvé, ale dlužno říct, že to samé platí i pro oba senátorské tribuny.“

Scaurus se na něj podíval.

„My máme dva starší tribuny?“

„Náš legát je – *byl* přesvědčen, že je dobré mít zálohu i za svého zástupce.“

Legát po něm střelil výsměšným pohledem.

„Takže si to shrňme, měli by to být všechno zkušení vojáci, ale místo

toho se nejspíš jedná o naprosté nováčky. Měli bychom jich mít šest, ale máme jich devět. Předpokládám, že jsou to synové bohatých otců a že sem byli posláni především proto, že Antiochie je tak trochu stranou všeho dění a zcela jistě jim zde nehrozí něco natolik sprostého, jako že by museli opravdu do války. Koneckonců Parthové po tom výprasku, který jsme jim uštědřili, když se naposledy pokusili proniknout přes hranice, o sobě už dobrých dvacet let nedávají vědět, tak proč svého synka neposlat hezky do Sýrie, aby si tam odsloužil své proháněním děvčat v Dafné, že?“

Scaurus se protáhl.

„A teď bych si asi rád prohlédl své ubytování, první centurione. Potom půjdu do kanceláře a prostuduji si všechny dokumenty, abych si pořádně ujasnil, co mi to legát Lateranus vlastně odkázal. Ty mezitím jistě s radostí přivítáš v táboře moje kohorty, už by tu měly každou chvíli být. Povede je můj první centurio. Toho poznáš velice snadno. Je o něco starší než já a má hustý, černý, i když již notně prošedivělý plnovous, a je i na centuriona hodně popudlivý. Velí dvěma plným pomocným kohortám Tungrů, které císař považoval za nutné přidělit po dobu mého velení k této legii. Možná by bylo dobré, kdybys své důstojníky upozornil, že moji Tungrové jsou v bitvách zocelení veteráni a že si rozhodně nenechají líbit, aby se na ně zkoušely nějaké ty mazácké triky, které se běžně dějí, když do tábora dorazí nováčci. Kdyby se něco stalo, neříkej mi pak, že jsem tě nevaroval!“

Odvrátil se, ale na poslední chvíli se ještě otočil a obrátil se znovu na centuriona.

„Málem bych zapomněl. Určitě bys mi rád předvedl tradiční ukázkou bojových dovedností svých mužů. Dej mi vědět, v kolik hodin je zítra dopoledne necháš cvičit, a já se budu těšit na to, až uvidím, jestli moji noví vojáci mají na to vyrovnat se s tím, čemu budou již za pár týdnů čelit.“

S těmi slovy se vydal po hlavní ulici, zanechávaje za sebou zmateného prvního centuriona, který ho stíhal hodně nervózními pohledy.

Marcus vedl svého koně hustým davem v ulicích Antiochie, obklopen skupinkou ostražitých legionářů, které mu Quintinus vyčlenil jako

doprovod rušnými ulicemi města. Vojáci byli dobře obeznámeni se všemi triky místních zlodějíčků a kapsářů. V těsném sevření obrovské masy lidí, kterou sem nalákalo mámení bohatého, sofistického města, si dopřával pomalou procházku. Nasával bohaté a pestré exotické vůně linoucí se z desítek taveren a stánků s kořením, které se mísily s kyselým pachem lidí a zvířat namačkaných v příliš těsném prostoru, tolik odlišné od pachů, které se mu dosud chvěly v nose po dlouhé cestě po moři.

Jakmile se skupina vojáků přiblížila k jižním hradbám, nalevo od nich se jim otevřela velkolepá agora, za níž se do výšky zvedal křiklavě pomalovaný amfiteátr. Široké prostranství agory bylo zaplněno davem, který se shluknul kolem oddílu gladiátorů, kteří nadšenému publiku předváděli ukázky svého umění. Marcus dal strážím příkaz zastavit a vyskočil si do sedla, aby lépe viděl, a sledoval bojové scény přes sloupořadí lemuující hlavní třídu. Dvojice gladiátorů za nadšeného jásotu většiny přihlížejících předváděly naučené souboje plné předstírané nenávisti. Většina z bojovníků byla sotva lepší než pouhý průměr, ale našel i pár mužů, kteří se i v hraném boji pohybovali s vražednou jistotou a jasným cílem, praví zabijáci, pro které pak jejich neboží druhové nebudou v aréně nic víc než předhozené a předem mrtvé maso.

„Tobě se asi hry líbí, pane?“

Vojáková otázka vyrušila Marka z jeho snění a mladý tribun věnoval muži, který držel jeho koně za uzdu, lehký úsměv.

„Jeden takový mě učil bojovat.“

Muž k němu zvedl překvapený pohled.

„Opravdový gladiátor, pane?“

Marcus přikývl a před očima mu vytanula vzpomínka na brutální události, které vedly k tomu, že je Cleander odeslal do Sýrie. Pocítil při ní téměř fyzickou bolest.

„Říká se, že to byl ten největší gladiátor, který ve Flaviovské aréně kdy bojoval, i když pro mě byl spíš jako druhý otec...“

Seskočil na zem a ukázal přes hlavy davu směrem k bráně, vzdálené již pouhé dva bloky.

„Můžeme pokračovat?“

Voják přikývl a v náhlém návalu vzteku se prudce osočil na nejbližší lidi kolem, když jeden z nich v němém obdivu natáhl ruku a dotkl se prstem Markova tvarovaného prsního pancíře.

„Hej, dej ty pracky pryč z našeho důstojníka, nebo ti je useknu a nacpu do prdele!“

Muž se na něj nechápavě podíval a voják znechuceně přešel z řečtiny do aramejštiny a tentokrát svou hrozbu doprovodil ještě mávnutím své dokonale vyleštěné dýky. „Zkurvení vesničani. Čumí na tebe, jako bys byl přinejmenším Achilleus –“ Voják svá slova vzápětí doprovodil rychlým, omluvným pohledem. „Ne že bys opravdu nevypadal jako pořádný tvrdák, pane. Bude hezký mít v čele legie pro změnu někoho s jizvami a pořádně drsným pohledem.“

Mladý tribun si instinktivně sáhl na sotva zhojenou sečnou ránu, která se mu táhla přes kořen nosu, památku na zběsilý útěk z útrob barbarské pevnosti a následné pronásledování ženskými bojovnicemi v bezedných močálech severní Británie. U brány na Dafné přikázal svým mužům, aby na něj počkali, a pobaveně se usmál, když se ihned přemístili do stínu hradební zdi a vytáhli kostky. Popohnal koně po cestě k jihu a přemítal o podivném rozdílu mezi ucpanými, kypícími tepnami uvnitř města a téměř liduprázdnou ulicí na úpatí hory. Asi po pěti mílích, když se cesta širokým obloukem srovnala, mu byl důvod její relativní prázdnoty jasný. Cestu uzavíralo kontrolní stanoviště legionářů.

Voják ve službě, jakmile spatřil Markovu bohatě zdobenou zbroj, vyskočil do pozoru a na rychle vyštěknutý rozkaz svého velitele rychle pozdravil, zatímco Marek již sesedal z koně.

„Tribune, pane! Uděláme, co přikážeš, jsme připraveni splnit každý tvůj rozkaz.“

Marcus se rozhlédl kolem.

„Dobrý den, pánové. Hledám důstojníky Třetí legie. Nevíte náhodou, kde bych je mohl najít?“

Optio strážního oddílu, podsaditý voják s vizáží pěstního zápasníka, rychle předstoupil a snaživě kýval hlavou.

„Ano, tribune. Dám ti jednoho muže, aby tě zavedl k nim nahoru.“

„Nahoru –?“

Statný chlapík se usmál.

„Pro naše mladé pány jen to nejlepší, pane. Pronajali si vilu až téměř nahoře, s krásným výhledem na míle daleko.“

Poddůstojník ukázal na jednoho ze svých mužů.

„Vezmeš tady důstojníka do Letoviska.“

Marcus zvedl překvapeně obočí.

„Letoviska?“

Optio se chápavě usmál.

„Sám už brzy pochopíš, proč tomu tak říkáme, pane. Předpokládám, že se pak k našim pánům také nastěhuješ.“

Marcus chvíli vydržel jeho pohled, lehce z něj vyčetl špatně zastíraný cynismus i to, co si voják o profesionalitě svých důstojníků, a zcela logicky i o té jeho, asi myslí.

„Děkuji ti, optione.“

Marcus se otočil a vydal se za svým průvodcem, stíhán zvědavými pohledy ostatních vojáků strážního oddílu. Legionář ho vedl dál po cestě, která se nyní zanořila do lesa, a po chvíli se rozdělila na tři části. Jedna pokračovala dál rovně, druhá v lehkém stoupání odbočila vlevo a ta třetí se stočila prudce vzhůru.

„Tudy, pane.“

Voják ukázal na nejstrmější ze tří cest a Marcus již po několika krocích cítil ostrou bolest v lýtkách, odvyklých dlouhým pobytem na moři tělesné námaze. Voják se ohlédl, a když spatřil Markův ztrápený výraz, zpomalil.

„Nezpomaluj,“ vyzval ho Marcus. „Jsem jen trochu z formy, protože jsme z Říma přijeli lodí.“

Cesta se vynořila z lesa a pokračovala dál prudce svahem, na jehož úbočí bylo na rozlehlém, doširoka otevřeném pozemku zbudováno asi deset majestátních, palácových vil, vysoko nad hustými háji vavřínů, které daly dekadentnímu a zároveň i nejbohatšímu předměstí Antiochie své jméno.

„To jsou největší domy v Dafné?“

Voják zavrtěl hlavou.

„Ne, pane. Některé vily dole na úpatí jsou ještě větší, ale mladí pánové si přáli výhled a soukromí.“

Marcus přikývl a obrátil se, aby si vychutnal výhled přes koruny stromů do údolí a na hory, nořící se z odpoledního oparu ve vzdálenosti přibližně pěti mil. Když dorazili k označenému domu, Marcus vojáka propustil a poslal ho zpět za jeho druhy, aby již sám prošel otevřenou bránou do dobře udržované zahrady. V jejím středu vyrůstalo několik velkých stromů, které zde byly ponechány, i když většina ostatních byla vykácena při stavbě vily. V jednom rohu spatřil osamělou mužskou postavu v propoceně tunice, která stále dokola prováděla cvičení s mečem a štítem. Muž měl rudé vlasy a bez ustání opakoval sečné a bodné výpady tupým cvičným mečem proti cvičnému dřevěnému kůlu. Po každém výpadu ustoupil do krytu štítu, aby hned vzápětí vyrazil k novému útoku. Koutkem oka spatřil Marka, který se k němu pomalým krokem blížil, a kývl mu hlavou na pozdrav, aniž jen na okamžik přerušil cvičení, jemuž se s tak sveřepým úsilím věnoval.

„Když vyrážíš, necháváš tělo příliš dlouho odkryté.“

Těžce oddechující muž, na první pohled stejný mladík jako Marcus, po něm hodil postranním pohledem.

„To mluvíš z vlastní zkušenosti?“

Měl upjatý hlas člověka s posláním a po krátké pauze znovu zabodl meč do kůlu. Marcus jen pokrčil rameny.

„Mám jich dost na to, abych po dalších už nijak mimořádně netoužil. Většinou z Británie, ale hodně jsem jich posbíral také v Germánii a Dákii. Tam všude jsem se mohl přesvědčit, jak dobrou ochranu ti může dobře vyrobený štít poskytnout. Ty musíš být Varus?“

Cvičící muž přerušil uprostřed pohybu další výpad, pomalu se narovnal, na tváři odevzdaný, rezignovaný výraz.

„Chtěl jsi tuším říct, že musím být ten, jenž ujel, když Parthové dostali jeho kohortu do pastí a celou ji zmasakrovali?“

Marcus přikývl.

„Proč by ses jinak v tom největším vedru tak mučil, zatímco tví druhové se podle toho, co mi vyprávěli vojáci dole na stráži, nejspíš věnují mnohem příjemnějším kratochvílím.“

Varus si opřel štít o kůl a založil si ruce na prsou tak, že mu čepel tupého meče ukazovala dozadu přes rameno.

„Vím, co si myslíš. Vidím to na tváři každého, kdo si uvědomí, kdo jsem. Jsem ten důstojník, který utekl z bitvy a nechal své muže napospas smrti. Muž, jenž si zachránil život a namlouvá si, že to udělal jen proto, aby mohl legii přinést zprávu o parthském útoku.“

„Zatímco...?“

Varus si odfrknul.

„Zatímco *co*? Chceš snad slyšet, jak to vidím já? Chceš, aby ti vyprávěl, jak mě můj první centurio zapřísahal, abych ten příběh o jejich slavném boji do posledního muže zvěstoval zbytku legie? Už mě nebaví, jak to vykládám pořád dokola, jak se snažím sám sebe přesvědčit, že jsem jednoduše neutekl proto, abych si zachránil život.“

Díval se upřeně na Marka, na tváři téměř prosebný výraz.

„Že jsem s jeho přáním nesouhlasil jen proto, že jsem obyčejný zbabělec. Proč bych měl tedy plýtvat svým časem na to, aby ti vyprávěl něco, čemu stejně nebudeš věřit?“

Marcus znovu pokrčil rameny.

„Jak to tedy ve skutečnosti bylo?“

Varus mu opětoval jeho pohled.

„Ve *skutečnosti*? Skutečnost je taková, že jsem byl opravdu připraven zemřít, příteli. Na místě. A ano, bylo mi jasné, že kdyby mě dostali živého, nebyla by to lehká smrt, ale kdyby na to přišlo, nalehl bych na meč. Jenže pak mě první centurio požádal, abych ujel, abych se té potupné smrti vyhnul, a já jsem jeho nabídku přijal, jako nějaký... *zasraný* zbabělec! Popadl jsem příležitost za pačesy a vzal jsem nohy na ramena. Dokážeš si to představit? Ty, se svými jizvami, dvěma meči a tou svojí Británií, Germánií a Dákií?“

Marcus se suše usmál.

„Samozřejmě že dokážu. Každý voják, který tvrdí, že ho nikdy nenapadlo, že by z bitvy v tom či onom bodě utekl, je prachsprostý lhář. Jenže ty si teď přeješ, abys tam raději zůstal a sdílel se svými spolubojovníky jejich slavnou smrt, je to tak?“

Varus mlčky přikývl a Marcus se na něj s vážnou tváří usmál.

„V tom případě se ti tvé přání možná již hodně brzy splní, tribune.“

Marcus se odvrátil a pokračoval i s mladíkem v patách v cestě. V prostorném a vzdušném atriu vily k němu přispěchal otrok s lavorem plným vody.

„Chce ti vzít zbraně a umýt nohy.“

Marcus muže s uklidňujícím úsměvem zarazil.

„Tak dlouho se nezdržím, děkuji.“

Dál mířil za zvukem hlasů, které se nesly z hlavního nádvoří, a zastavil se až u bazénu, u nějž leželo na lehátkách sedm mužů ve věku kolem dvaceti let. Jejich pozornost se plně soustředila na trojici zcela nahých dívek, dovádějících v křišťálově průzračně vodě.

„Koho to vedeš, Vare? Našel sis snad další pár uší na tu svoji historku o tom, jak ses zdekoval, když ti na dveře zabušili Parthové? A co je to za burana, který nemá ani tolik vychování, aby před vstupem do domu odložil zbraně, nemluvě o tom, že by si zul boty?“

Muž, z jehož úst tato slova splynula, se posadil a pohrdlivě si Marka prohlížel. Jeho druh na lehátku vlevo, se stejným širokým pruhem na tunice, promluvil, aniž přitom přestal sledovat nahá dívčí těla, omývaná zčeřenými vlnkami bazénu.

„Ovládej se, Flaminine. A ty, ať už jsi kdokoli, nám sděl účel své návštěvy a dál se tu nezdržuj.“

Marcus se podíval nejprve na jednoho, potom i na druhého z mladíků a podvědomě si je v duchu rychle a nemilosrdně odhadoval přesně tak, jak ho to před více než deseti lety učil jeho gladiátorský cvičitel šermu.

„Někteří muži bojovat budou, někteří ne. Někteří budou bojovat jen pro boj samotný, zatímco jiní potřebují vidět, jak na ně míříš mečem, a teprve potom se sami chopí zbraně. A tajemství toho, jak poznat, kdo je kdo, kdo na tebe zaútočí a kdo před tebou uteče, mají ukryto v očích. Jistě, ochotu sáhnout k násilí lze často rozpoznat i z držení těla, nebo ze způsobu, kterým se člověk pohybuje, ale skutečnou pravdu odhalíš pokaždé pouhým pohledem do tváře. Podívej se svému protivníkovi do očí a najdeš tam všechno, co potřebuješ vědět. A čím víc bude těch, na které se takto podíváš, a čím více soubojů vybojuješ, tím jasnější ti všechno bude.“

Muž, nazývaný Flamininus, byl připravený vyskočit, pohled plný nenávisti a touhou ublížit.